

Arbetsmarknadspolitik och arbetslöshetsförsäkringen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken, lagen om anställningsskydd, lagen om offentlig anställning, lagen om arbetsmarknadspolitiska program och lagen om uthyrning av arbetstagare. Ändringarna innebär att de tre lönestöden lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning byter benämning till lönebidrag för anställning, lönebidrag för utveckling och lönebidrag för trygghet i anställning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Vidare anser utskottet att riksdagen bör avslå samtliga motionsyrkanden om arbetsmarknadspolitiska frågor och arbetslöshetsförsäkringen. I betänkandet finns 16 reservationer (M, SD, C, V, L och KD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:1 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv punkterna 1–5.

61 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Nya benämningar på tre lönestöd	8
Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet.....	9
Arbetsmarknadspolitiska program m.m.....	13
Överutnyttjande av subventionerade anställningar.....	19
Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning	21
Ett förlängt arbetsliv	25
Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning.....	27
Arbetslöshetsförsäkringen	29
Arbetslöshetskassorna	32
Reservationer	33
1. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (M).....	33
2. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (KD).....	34
3. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (M).....	35
4. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (SD)	36
5. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (C)	38
6. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (L).....	39
7. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (KD)	40
8. Överutnyttjande av subventionerade anställningar, punkt 4 (V).....	41
9. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (M).....	43
10. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (SD)	44
11. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (C)	45
12. Ett förlängt arbetsliv, punkt 6 (M, C, L, KD)	46
13. Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning, punkt 7 (C)	47
14. Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning, punkt 7 (V)	48
15. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (SD).....	48
16. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (KD)	49
Särskilda yttranden	51
1. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (SD)	51
2. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (C).....	51
3. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (L)	51
4. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (L).....	52
5. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (KD)	52
6. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (M)	52
7. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (C)	53
8. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (L)	53
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	54
Propositionen	54
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	54

<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	62

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nya benämningar på tre lönestöd

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd,
3. lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning,
4. lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program,
5. lag om ändring i lagen (2012:854) om utyrning av arbetstagare.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 14 punkterna 1–5.

2. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:78 av Johan Nissinen (SD),

2016/17:254 av Camilla Waltersson Grönvall och Sten Bergheden (båda M),

2016/17:808 av Lars-Arne Staxäng (M),

2016/17:1517 av Margareta Cederfelt (M),

2016/17:1592 av Jan Ericson (M),

2016/17:1911 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M),

2016/17:2717 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:3338 av Sofia Fölster (M) yrkandena 1–3 och

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (KD)

3. Arbetsmarknadspolitiska program m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,

2016/17:1188 av Solveig Zander (C),

2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),

2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),

2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L),

2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 9 och 15,

2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),

2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,
2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14
samt
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (L)

Reservation 7 (KD)

4. Överutnyttjande av subventionerade anställningar

Riksdagen avslår motion

2016/17:1196 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 9–12.

Reservation 8 (V)

5. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 6,

2016/17:1328 av Stefan Nilsson (MP),

2016/17:1390 av Carina Herrstedt (SD),

2016/17:1894 av Krister Örnfjäder m.fl. (S),

2016/17:1976 av Staffan Danielsson (C),

2016/17:2096 av Maria Stockhaus (M),

2016/17:2131 av Hanna Westerén (S),

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 21 och

2016/17:3094 av Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C).

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (C)

6. Ett förlängt arbetsliv

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1422 av Lars-Arne Staxäng m.fl. (M) yrkande 1 och

2016/17:2354 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) delyrkande 1.

Reservation 12 (M, C, L, KD)

7. Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:324 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:631 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7.

Reservation 13 (C)

Reservation 14 (V)

8. Arbetslöshetsförsäkringen

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:105 av Rasmus Ling (MP),

2016/17:365 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2016/17:1901 av Hanna Westerén (S),

2016/17:2085 av Edward Riedl (M),

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 4 och 6 samt

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 23.2.

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (KD)

9. Arbetslöshetskassorna

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:672 av Lotta Finstorp (M) och

2016/17:1177 av Solveig Zander (C).

Stockholm den 8 december 2016

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Niklas Wykman (M), Patrik Björck (S), Annika Qarlsson (C), Marco Venegas (MP), Eva-Lena Jansson (S), Magnus Persson (SD), Fredrik Malm (L), Ali Esbati (V), Désirée Pethrus (KD), Helén Pettersson i Umeå (S), Magnus Manhammar (S), Erik Andersson (M) och Johnny Skalin (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv punkt 1–5 föreslår regeringen lagändringar med anledning av bytet av benämningen på tre av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Ändringar föreslås i socialförsäkringsbalken, lagen (1982:80) om anställningsskydd, lagen (1994:260) om offentlig anställning, lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program och lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr.14) en översyn av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Avsikten med översynen var att förtydliga regelverket med ett tydligt fokus på alla individers möjlighet till utveckling av sin arbetsförmåga. Ett led i detta arbete är att förtydliga strukturen för två typer av lönestöd (lönebidrag och skyddat arbete). De bedömningar och förslag som därefter lämnats i promemorian Förtydliganden av lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (Ds 2016:14) och som nu är aktuella – i budgetpropositionen – är ett led i denna översyn och tar sikte på de lönestöd som inte avser skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare respektive hos Samhall AB. Promemorian, som tagits fram av Arbetsmarknadsdepartementet, har remissbehandlats. Remissvaren och en remissammanställning finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr A2016/00994/A).

Lagrådets yttrande har inte begärts in eftersom regeringen bedömt att de föreslagna ändringarna är av sådan art att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

I betänkandet behandlar utskottet också ett antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2016 inom områdena arbetsmarknadspolitik och arbetslöshetsförsäkringen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Nya benämningar på tre lönestöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Gällande ordning

Förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga innehåller bestämmelser om Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program, bl.a. fem lönestöd. Lönestöden är: lönebidrag, skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare, skyddat arbete hos Samhall, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. Lönestöden lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning nämns även i socialförsäkringsbalken och i följande lagar: lagen (1982:80) om anställningsskydd, lagen (1994:260) om offentlig anställning, lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program och lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare.

Propositionen

I budgetpropositionen för 2017 (2016/17:1 utg.omr. 14 punkt 1–5) föreslår regeringen att tre av lönestöden byter benämning. Lönebidrag föreslås byta benämning till lönebidrag för anställning, utvecklingsanställning till lönebidrag för utveckling i anställning och trygghetsanställning till lönebidrag för trygghet i anställning. Syftet med de föreslagna lagändringarna är att förenkla och förtydliga regelverket med fokus på alla individers möjligheter till utveckling av sin arbetsförmåga.

Regeringen anför i propositionen att de tre nuvarande lönestöden lönebidrag, utvecklingsanställning och trygghetsanställning liknar varandra i flera viktiga avseenden. De kan alla, till skillnad från skyddat arbete, lämnas till både privata och offentliga arbetsgivare. De tre stöden har samma konstruktion för beräkning av lönesubventionen, och det finns även, till skillnad från vid skyddat arbete, en möjlighet att lämna kompletterande stöd i form av ett personligt biträde, anordnarbidrag och en särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS). Dagens benämningar på de tre lönestöden ger inte någon ledning om dessa likheter. Regeringens bedömning är därför att de tre lönestödens benämningar bör vara mer enhetliga för att bättre avspegla stödens likheter. Därmed kommer det att finnas två typer av lönestöd: lönebidrag och skyddat arbete. Därtill gör regeringen bedömningen att benämningarna på de enskilda stödformerna bör avspegla funktionen i den aktuella stödformen.

De nuvarande benämningarna av lönestöden utvecklingsanställning och trygghetsanställning riskerar vidare att ge det felaktiga intrycket att stöden är särskilda anställningsformer. Vilken anställningsform ett anställningsavtal avser bestäms dock inte av det eventuella arbetsmarknadspolitiska stöd som lämnas för anställningen. Regeringens bedömning är därför att ordledet ”-anställning” inte längre ska användas i benämningarna av de båda lönestöden.

Benämningen lönebidrag i socialförsäkringsbalken föreslås mot bakgrund av dessa skäl ändras till lönebidrag för anställning. Benämningen utvecklingsanställning i lagen om anställningsskydd och lagen om offentlig anställning föreslås ändras till lönebidrag för utveckling i anställning.

Trygghetsanställning föreslås tas bort från uppräknningen av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i lagen om arbetsmarknadspolitiska program eftersom den kvarvarande benämningen lönebidrag inrymmer de tre föreslagna lönestöden. Därmed kommer även lönebidrag för utveckling i anställning att omfattas av bestämmelsen vid sidan av lönebidrag för anställning och lönebidrag för trygghet i anställning. Regeringen förslår även att arbetsmarknadspolitiska insatser redovisas i en punktuppställning i stället för löpande text.

Benämningen utvecklingsanställning i lagen om uthyrning av arbetstagare föreslås ändras till lönebidrag för utveckling i anställning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017. För anställningar med de lönestöd som får ändrade benämningar och som har beslutats före ikraftträdandet föreslås de ändrade paragraferna gälla i den äldre lydelsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det inte väckts några motionsyrkanden som avser regeringens lagförslag om byte av benämningar på de tre lönestöden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Utskottet delar regeringens bedömning och anser att riksdagen bör anta lagförslagen (prop. 2016/17:1 utg.omr. 14 punkt 1–5).

Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete inom Arbetsförmedlingen och till den pågående utredningen om det statliga åtagandet för en väl fungerande arbetsmarknad och Arbetsförmedlingens uppdrag.

Jämför reservationerna 1 (M) och 2 (KD) samt särskilda yttrandena 1 (SD), 2 (C) och 3 (L).

Motionerna

Moderaterna föreslår i motion 2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. att Arbetsförmedlingen reformeras. I dag finns brister avseende effektivitet, kontroll och måluppfyllelse enligt partiet (yrkande 1).

Kristdemokraterna föreslår i motion 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. att förutsättningarna för att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet liksom en jobbpeng bör utredas (yrkande 3).

Camilla Waltersson Grönvall och Sten Bergheden (båda M) föreslår i motion 2016/17:254 att man ser över möjligheten att öppna upp för privata arbetsförmedlingar i Sverige. Lars-Arne Staxäng (M) föreslår i motion 2016/17:808 att Arbetsförmedlingen bör reformeras och konkurrensutsättas. Margareta Cederfelt (M) föreslår i motion 2016/17:1517 att man bör se över möjligheten att utreda en förändrad arbetsförmedling samt en jobbpeng. Jan Ericson (M) föreslår i motion 2016/17:1592 att det öppnas upp för möjligheten att driva alternativa skattefinansierade arbetsförmedlingar. Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M) föreslår i motion 2016/17:1911 att Arbetsförmedlingen bör konkurrensutsättas. Erik Bengtzboe (M) föreslår i motion 2016/17:2717 att Arbetsförmedlingen reformeras och att en jobbpeng införs som möjliggör att fler aktörer kan förmedla jobb. Sofia Fölster (M) har i motion 2016/17:3338 tre yrkanden som handlar om Arbetsförmedlingen. För det första föreslår hon att Arbetsförmedlingen genomgående reformeras under mandatperioden (yrkande 1). För det andra föreslår hon att det införs en behovsprövad jobbpeng för arbetssökande att använda hos valfri fristående arbetsförmedling (yrkande 2). För det tredje föreslår hon att Arbetsförmedlingen går över till att behovspröva jobbpengen för arbetssökande och lämnar förmedlingen av jobb till fristående aktörer (yrkande 3).

Johan Nissinen (SD) föreslår i motion 2016/17:78 att Arbetsförmedlingen privatiseras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att det även under detta riksmöte väckts ett antal motioner om behovet av att reformera Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet på grund av bl.a. bristande effektivitet och behov av alternativa förmedlare. I flera motioner förespråkas att Arbetsförmedlingen konkurrensutsätts och att en s.k. jobbpeng införs som möjliggör för fler aktörer att förmedla jobb. I några motioner föreslås att det öppnas för privata arbetsförmedlingar i Sverige respektive att Arbetsförmedlingen privatiseras.

Det är enligt utskottet uppenbart att myndigheten i dag, trots den starka utvecklingen på svensk arbetsmarknad med stor efterfrågan på arbetskraft, står inför stora framtida utmaningar. Utmaningar som främst har sin grund i att en allt större andel av de arbetslösa har en svag ställning på arbetsmarknaden. Utsatta grupper är främst de som saknar gymnasieutbildning och/eller är födda utanför Europa, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt

arbetsförmåga samt äldre arbetslösa. Samtidigt som den utmaningen tillfälligt växer eftersom den stora gruppen asylsökande under framförallt 2015 medför att många ska etablera sig på arbetsmarknaden under de närmaste åren, finns det enligt utskottet tydliga ljuspunkter på svensk arbetsmarknad. Sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar, inte minst bland ungdomar. Långtidstidsarbetslösheten har minskat och är nu lägst i EU bland unga.

Ska regeringens ambitiösa och helt rimliga mål, att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020 och ett mer jämställt arbetsliv, kunna uppnås behövs enligt utskottet en väl fungerande Arbetsförmedling och en kraftfull arbetsmarknadspolitik med en aktiv kompetensförsörjningsstrategi som klarar att möta kompetensbehoven. Viktiga beståndsdelar är därför investeringar, utbildning och matchning. Om detta borde det råda enighet. Enligt utskottets uppfattning har regeringen tagit flera viktiga steg för att förverkliga ett sådant mål inom och utanför området för arbetsmarknadspolitiken. Om målet ska uppnås behöver nämligen, precis som regeringen förespråkar, många aktörer samverka liksom fler politikområden.

När det gäller Arbetsförmedlingen har regeringen enligt utskottets mening genomfört en rad åtgärder för att modernisera och förstärka myndigheten och dess verksamhet. Den pågående omläggningen av arbetsmarknadspolitiken syftar t.ex. till att förbättra matchningen genom att anpassa myndighetens verksamhet till arbetsgivarnas behov. Detaljstyrningen från regeringens sida har minskat med ökat fokus på resultat och ökad möjlighet till individanpassning. Det arbetsmarknadspolitiska regelverket har förenklats och förtydligats och förutsättningar för samverkan med t.ex. kommuner och landsting förbättrats. Samverkan med arbetsmarknadens parter om kompetensförsörjning och utbildningssatsningar pågår, för att ta några exempel.

Vad avser förändringar av Arbetsförmedlingen och dess verksamhet på längre sikt beslutade regeringen i juni 2016 om en bred översyn av det statliga åtagandet samt Arbetsförmedlingens uppdrag i den s.k. Arbetsmarknadsutredningen (dir. 2016:56) – en utredning som utskottet välkomnar. Utredaren ska bl.a. ta ställning till hur det statliga åtagandet för arbetsmarknadspolitiken kan göras mer effektivt och hur Arbetsförmedlingens vägledning bör stärkas och samspela med annan vägledning. Vidare ska den ta ställning till hur utbildning och insatser inom arbetsmarknadspolitiken bör förhålla sig till skolväsendet, universitet, högskolor och folkbildning samt hur väl samspelet och ansvarsfördelningen fungerar och kan bli bättre mellan olika aktörer som påverkar arbetsmarknadens funktionssätt. Den del av uppdraget som gäller vägledning och externa leverantörer ska delredovisas senast i oktober 2017. Delredovisningen ska även innehålla en övergripande kartläggning av hur samspelet och ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna fungerar i frågor som påverkar arbetsmarknadens funktionssätt. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 januari 2019.

Arbetsförmedlingens generaldirektör Mikael Sjöberg beskrev inför utskottet i oktober 2016 det tämligen omfattande förändringsarbete som pågår

på myndigheten. Ett arbete benämnt ”föryelseresan” och som påbörjades redan 2014. Arbetet består bl.a. av kunddriven utveckling och en hög grad av individualisering. Utskottet konstaterar att två relativt färska rapporter har publicerats under 2016 gällande Arbetsförmedlingens verksamhet. Statskontoret har på regeringens uppdrag analyserat Arbetsförmedlingens interna ledning, styrning och uppföljning i rapporten *Analys av Arbetsförmedlingens interna styrning och utvecklingsarbete (2016:5)* och EU-kommissionen har i en europeisk jämförelse granskat myndighetens förnyelsearbete i rapporten *Benchlearning Initiative External Assessment*. En central aktivitet i detta EU-samarbete är jämförelser mellan de europeiska arbetsförmedlingarna, s.k. benchlearning. Syftet med arbetet har varit att samarbetet ska leda till kompetens- och erfarenhetsutbyte. Enligt utskottets mening visar rapporterna sammantaget att Arbetsförmedlingen, trots stora utmaningar, torde ha rätt inriktning på sitt pågående förnyelsearbete. Med beaktande av detta och den breda översyn som för närvarande sker av Arbetsförmedlingens uppdrag genom Arbetsmarknadsutredningens utredningsarbete (A2016:03) är det enligt utskottets mening inte nu aktuellt med ytterligare förslag till åtgärder från riksdagens sida om myndighetens verksamhet och organisation.

När det gäller bl.a. Kristdemokraternas yrkande om att förutsättningarna för att konkurrensutsätta förmedlingsverksamheten liksom att en jobbpeng bör utredas vill utskottet upprepa vad som uttalades av utskottet vid riksmötet 2014/15 (bet. 2014/15:AU5):

Utskottet anser att ansvaret för arbetsmarknadspolitikens genomförande även i framtiden ska ligga på en offentlig aktör, men att detta inte utesluter andra utförare inom ramen för den statliga myndigheten Arbetsförmedlingen. En sådan modell utgör, enligt utskottet, en väl avvägd kombination av dels krav på tydlig styrning och rättssäkerhet, dels valfrihet och individanpassning för den arbetssökande.

En konkurrensutsättning av förmedlingsverksamheten i sin helhet framstår alltså inte som en framkomlig väg. Inte ens de förespeglade effektivitetsvinsterna, som brukar anföras som det viktigaste argumentet för privata arbetsförmedlingar, visar sig tåla en empirisk prövning. Lägg därtill fördelarna med en offentlig förvaltning, så som insyn, rättssäkerhet och likabehandling. Avslutningsvis känner sig utskottet stärkt i uppfattningen att en statlig arbetsförmedling med en nationell överblick är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad.

Utskottet finner inte skäl att nu göra en annan bedömning i denna fråga. Att ha nationell överblick är särskilt viktigt i fråga om matchnings- och förmedlingsverksamheten, samtidigt som kompletterande aktörer har en viktig roll att fylla för att utföra insatser när det t.ex. gäller olika typer av utbildningsverksamhet.

Sammantaget kan utskottet med tillfredsställelse konstatera att det pågår ett omfattande förändrings- och utredningsarbete kring Arbetsförmedlingen. Resultatet av detta arbete bör inväntas innan ytterligare åtgärder övervägs. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Arbetsmarknadspolitiska program m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservationerna 3 (M), 4 (SD), 5 (C), 6 (L) och 7 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i motion 2016/17:3079 Elisabeth Svantesson m.fl. att det inrättas ett särskilt program inom Arbetsförmedlingen för sociala företag eftersom det skulle underlätta för dessa att växa och vara en väg framåt (yrkande 22). Moderaterna föreslår vidare i samma motion att ett särskilt uppdrag bör ges till Arbetsförmedlingen att informera om egenanställningar som ett alternativ till att starta eget (yrkande 24).

Sverigedemokraterna anför i motion 2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson att nystartsjobben bör slopas eftersom de innebär skatte-subventionerad diskriminering av den svenska befolkningen (yrkande 15). Vidare anser partiet i samma motion att en satsning på s.k. föreningsjobb bör göras som ett led i utfasningen av fas 3 (yrkande 9). I motion 2016/17:2254 från Sverigedemokraterna av Josef Fransson m.fl. föreslås att det ska tillskapas ett program för starta-eget-bidrag för yrkesverksamma med ersättning motsvarande den som utgår från arbetslöshetsförsäkringen (yrkande 2).

Centerpartiet föreslår i motion 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. ökade möjligheter till lärlingsjobb som även småföretag kan erbjuda genom att regeringens traineejobb avskaffas och att konceptet med yrkesintroduktionsanställningar utvecklas till lärlingsjobb som även görs tillgängliga för nyanlända och småföretag utan kollektivavtal (yrkande 2).

Liberalerna föreslår i motion 2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. att kravet på kollektivavtal i förordningen om yrkesintroduktionsanställningar tas bort eftersom kravet bl.a. utestänger småföretagare utan anställda och kollektivavtal.

Kristdemokraterna anför i motion 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. att det inte bör krävas kollektivavtalsliknande villkor för nystartsjobben (yrkande 6). I samma motion föreslår partiet att de tre formerna av arbetspraktik slås ihop till en (yrkande 12). Vidare föreslår partiet i yrkande 14 att matchningsanställningar införs till 2018 enligt den modell som presenterades i utredningen Matchningsanställningen – nya vägar till jobb (A 2014:D). Kristdemokraterna föreslår i motion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. att definitionen av arbetsintegrerande sociala företag läggs fast i en förordning (yrkande 22 i denna del).

Pia Nilsson m.fl. (S) framhåller i motion 2016/17:2755 vikten av effektiva och snabba insatser för att matcha arbetssökande med lediga jobb. Annelie Karlsson m.fl. (S) anför i motion 2016/17:2818 att arbetsintegrerande sociala

företag är en väg till egenförsörjning och en väg ut ur utanförskap (yrkande 1). Enligt motionen handlar det nu om att gå vidare och öka omfattningen av det arbetsintegrerande sociala företagandet.

Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M) framhåller i motion 2016/17:412 folkbildningens och folkhögskolornas roll för en bättre fungerande arbetsmarknad. Den insats som nu kallas förrehabilitering är värd att satsas mer på av Arbetsförmedlingen, enligt motionärerna. Margareta Cederfelt (M) förespråkar i motion 2016/17:1512 att incitamenten för egenanställning stärks på arbetsmarknaden bl.a. genom att möjligheterna till finansiering utvecklas och att egenanställning ingår i Arbetsförmedlingens uppdrag för att fler arbetslösa ska få arbete. Jörgen Andersson (M) föreslår i motion 2016/17:1573 bättre rörlighet på arbetsmarknaden genom ökade möjligheter och incitament till vidareutbildning t.ex. genom en form av utbildningsfriår. I motion 2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) lyfts vikten av att det skapas fler arbetstillfällen på landsbygden genom bl.a. långsiktiga spelregler med låga trösklar för att anställa (yrkande 4).

Jabar Amin m.fl. (MP) föreslår i motion 2016/17:2534 att friår införs som innebär att en person med anställning byter plats med en person som är arbetslös.

Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) föreslår i motion 2016/17:1186 att Arbetsförmedlingen bör informera arbetssökande om egenanställning (yrkande 2). Solveig Zander (C) föreslår i motion 2016/17:1188 att man bör se över möjligheten att införa en ”studiepeng” för att specialistutbilda efterfrågad kompetens i syfte att underlätta rekrytering och förhindra arbetslöshet.

Utskottets ställningstagande

Arbetsförmedlingen ansvarar för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Myndighetens övergripande uppdrag är att verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Det handlar bl.a. om att politiken ska bidra till en förbättrad matchning mellan dem som söker arbete och dem som söker arbetskraft. Utskottet anser att genom förbättrad matchning kan arbetsmarknadspolitiken bidra till regeringens mål för den ekonomiska politiken om att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når målet om lägst arbetslöshet i EU 2020. Till sitt förfogande har Arbetsförmedlingen en rad olika matchningsverktyg och program. Utskottet behandlar i det följande ett antal motionsyrkanden om ändringar i existerande program eller en önskan om alternativa nya program och insatser från Arbetsförmedlingens sida.

Utskottet välkomnar en diskussion om hur Arbetsförmedlingen genom nya eller förändrade program ska kunna bidra till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Utskottet vill inledningsvis i den diskussionen påminna om att Sverige för närvarande befinner sig i en konjunkturåterhämtning samtidigt som den framtida utvecklingen av vår ekonomi och situationen på

arbetsmarknaden på grund av omvärldsförändringar är mycket svåra att förutsäga. Det är emellertid tillfredsställande för utskottet att kunna konstatera att arbetslösheten i Sverige för närvarande minskar och sysselsättningen ökar samtidigt som antalet lediga arbeten växer. Utvecklingen på svensk arbetsmarknad är stark.

Utskottet välkomnar även att regeringen genom bl.a. särskilda satsningar på utbildningssystemet, förändrad styrning av Arbetsförmedlingen, förändringar av det arbetsmarknadspolitiska regelverket och genom samverkan med viktiga aktörer som arbetsmarknadens parter har inlett en omläggning av arbetsmarknadspolitiken. Utskottet påminner här om att regeringen har tillsatt en utredning för en bred översyn av det statliga åtagandet och Arbetsförmedlingens uppdrag (dir. 2016:56). Vidare välkomnar utskottet att Arbetsmarknadsdepartementet har inlett ett arbete med en översyn av de subventionerade anställningarna. Parallellt med detta pågår sedan ett antal år ett tämligen omfattande förändringsarbete på Arbetsförmedlingen.

Att bidra till stadigvarande ökad sysselsättning och lägre arbetslöshet genom effektiv matchning av arbetslösa med de lediga jobben är en central uppgift för Arbetsförmedlingen. Arbetslösheten är, trots att den minskat, fortfarande för hög enligt utskottets mening och dessutom ojämnt fördelad i befolkningen. Vissa grupper möter i dag särskilda problem på svensk arbetsmarknad och har därmed högre sannolikhet att kvarstå i arbetslöshet över tid. Långtidsarbetslösheten riskerar således att öka för vissa inom dessa grupper. De individer vi talar om finns till stor del bland dem som saknar en fullföljd gymnasieutbildning, är utomeuropeiskt födda, har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga eller är äldre.

Det förtjänar enligt utskottets mening att understrykas att målet om ökad sysselsättning och lägst arbetslöshet i EU 2020 kräver såväl en vass och effektiv arbetsmarknadspolitik som att fler politikområden och aktörer än de som ryms inom begreppet arbetsmarknadspolitik samverkar.

När det gäller motionsförslagen om sociala företag som en del i arbetsmarknadspolitiken vill utskottet inledningsvis hänvisa till att regeringen i budgetpropositionen för 2017 konstaterar att de arbetsintegrerande sociala företagen, ASF, gör en stor insats för att skapa arbetstillfällen för människor som varit eller riskerar att bli långtidsarbetslösa och att det är angeläget att de sociala företagen ges förutsättningar att även i framtiden ha en viktig roll inom arbetsmarknadspolitiken.

Utskottet noterar även att Arbetsförmedlingen samverkar med Tillväxtverket och regionerna för att bidra till att det kan växa fram fler sociala företag. Tillväxtverket har ett regeringsuppdrag att arbeta fram och genomföra ett nationellt program för att öka sysselsättningen genom att stärka arbetsintegrerande sociala företag. Uppdraget omfattar flera insatser som affärsutvecklingscheckar till företagen, samverkan med Arbetsförmedlingens utbildningar m.m. Arbetsförmedlingen har omvittnat att den har mycket goda erfarenheter av att samverka med den här typen av företag för att möjliggöra att människor som står långt från arbetsmarknaden ska kunna ta steg närmare

ett jobb eller utbildning. Utskottet noterar även att inom ramen för remisshantering av betänkandet från Utredningen för ett stärkt civilsamhälle, SOU 2016:13, kommer Arbetsförmedlingens samarbete med bl.a. ASF att bli föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Utskottet står fast vid sin tidigare framförda uppfattning att sociala företag är en viktig aktör i arbetsmarknadspolitiken (se bet. 2015/16:AU2 s. 53) och välkomnar både den aktiva politik som regeringen bedriver på området och det arbete som bedrivs inom Arbetsförmedlingen och andra myndigheter. Utskottet ser därmed inget behov av att inrätta ett särskilt program vid Arbetsförmedlingen för sociala företag som Moderaterna föreslår.

När det gäller Sverigedemokraternas yrkande att satsa på föreningsjobb som ett led i utfasning av fas 3 kan utskottet konstatera att sysselsättningsplatserna i fas 3 enligt regeringen ska vara helt utvecklade i januari 2018 och ersättas av aktiva arbetsmarknadspolitiska insatser som utgår från varje individs behov och som stärker deras förutsättningar för jobb eller studier. Utskottet stöder den inriktningen och ställer sig inte bakom Sverigedemokraternas förslag.

När det gäller Kristdemokraternas yrkande att definitionen av ASF ska läggas fast i en förordning noterar utskottet att förslaget återfinns i betänkandet av Utredningen för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) som för närvarande bereds inom Kulturdepartementet. Utskottet finner inga skäl att föregripa denna beredning.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om egenanställning och eget företagande som en del av arbetsmarknadspolitiken, senast i betänkande 2015/16:AU2. I betänkandet framförde utskottet inledningsvis på denna punkt att det är viktigt med ett gynnsamt företagsklimat och att åtgärder vidtas för att göra det enkelt att starta och driva företag och få befintliga företag att växa, men att det samtidigt är viktigt att vara uppmärksam på om nya former kan medföra risk för att man kringgår anställningsskyddet eller arbetsgivarnas ansvar i olika situationer. Utskottet finner inga skäl att nu frånga den uppfattning som utskottet redovisade vid förra riksmötet. Utskottet vill också alltså betona att det är centralt att det råder förutsägbara och trygga förhållanden på svensk arbetsmarknad. En viktig kärna i trygghetssystemen och den svenska arbetsmarknadsmodellen är den sociala skyddsaspekten. Utskottet avser att noga fortsätta följa utvecklingen av egenanställningsföretag och andra nya sätt att organisera arbete på svensk arbetsmarknad. Utskottet ser inte behov av att, som bl.a. Moderaterna föreslår ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att informera om egenanställningar som ett alternativ till att starta eget eller att vidta några andra åtgärder för att stärka incitamenten för egenanställning.

Utskottet övergår nu till att behandla motionsförslag om förändring av nuvarande program och insatser och konstaterar inledningsvis att framtidens arbetsmarknad står inför en rad utmaningar och att det därför är viktigt med en aktiv och effektiv arbetsmarknadspolitik som möter dessa utmaningar. Grundläggande är t.ex. att matchningen mellan arbetslösa och lediga jobb sker

snabbt och effektivt. Regeringens politik för ökad sysselsättning och varaktigt minskad arbetslöshet är en viktig beståndsdel i en sådan utveckling. En annan beståndsdel är att Arbetsförmedlingen tillförs tillräckliga resurser och att dess program och insatser är effektiva så att förutsättningar för arbetslösa att gå från arbetslöshet till arbete eller studier ökar och bidrar till att Sverige kan uppnå målet att ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Utskottet noterar återigen med tillfredsställelse att utvecklingen går i rätt riktning och att de problem som existerar t.ex. när det gäller matchning av arbetssökande till de allt fler lediga jobb som växer fram bemöts med ett omfattande och brett förändrings- och utredningsarbete såväl inom Regeringskansliet som på Arbetsförmedlingen. Inom Regeringskansliet bedrivs också ett generellt arbete med att förenkla och göra de subventionerade anställningarna mer träffsäkra. Förändringar i nystartsjobb och extratjänster har aviserats i budgetpropositionen för 2017, och inom Arbetsmarknadsdepartementet pågår, som nämnts ovan, ett arbete med att se över de subventionerade anställningarna med syftet att systemet ska bli mer överskådligt genom förändrad utformning och harmonisering av stöden i de delar det bedöms som möjligt och effektivt. När det gäller förändringar på längre sikt vill utskottet återigen hänvisa till att det pågår ett brett arbete inom ramen för den s.k. Arbetsmarknadsutredningen (dir. 2016:56).

Sverigedemokraterna föreslår att bl.a. nystartsjobben slopas med motiveringen att de är diskriminerande – ett påstående som saknar grund enligt utskottet. Det kan också, mot bakgrund av motionen, noteras att nystartsjobben som infördes 2007 riktar sig till dem som stått utanför arbetsmarknaden under längre tid. År 2017 kommer nystartsjobben att förändras så att detta stöd blir mer likt andra anställningsstöd. Denna förändring syftar till att minska den s.k. dödvikten så att resurserna kan omprioriteras för insatser till de personer som står längst från arbetsmarknaden.

Centerpartiet föreslår ökade möjligheter till lärlingsjobb som även småföretag kan erbjuda genom att regeringens traineejobb avskaffas och att konceptet med yrkesintroduktionsanställning utvecklas till lärlingsjobb som även görs tillgängliga för nyanlända och småföretag utan kollektivavtal. Även Liberalerna föreslår att kravet på kollektivavtal slopas när det gäller yrkesintroduktionsanställningar, och Kristdemokraterna anser att regeringens aviserade krav på kollektivavtalsliknande villkor för nystartsjobben bör slopas. Utskottet för sin del välkomnar regeringens arbete för att på flera fronter stärka och utveckla den svenska arbetsmarknadsmodellen både nationellt och internationellt. Denna modell har tjänat Sverige väl. Det arbetet innebär bl.a. att kollektivavtalets ställning bör värnas och stärkas, inte försvagas. Alla som anställs med en statlig lönesubvention bör därför enligt utskottets mening ha lika goda arbetsvillkor, dvs. anställningsvillkor som följer eller är likvärdiga med de som finns i kollektivavtal.

Sverigedemokraterna yrkar att regeringen tar initiativ till ett starta-eget-bidrag för yrkesverksamma. Utskottet vill inledningsvis understryka att det är viktigt att människor kan starta och driva företag och förverkliga sina drömmar

och affärsidéer. Det är därför viktigt med ett gynnsamt företagsklimat. Staten stöder en sådan utveckling genom bl.a. insatser av Tillväxtverket och Almi Företagspartner AB. Starta-eget-bidrag, eller stöd till näringsverksamhet som programmet på Arbetsförmedlingen egentligen heter, är ett sätt för staten att ge stöd till individer att gå från arbetslöshet till arbete i eget företag. Det har över tid varit ett framgångsrikt arbetsmarknadspolitiskt program, dvs. en insats som bidragit till en väl fungerande arbetsmarknad och till att varaktigt öka sysselsättningen. Utskottet ser inte behov av att utvidga programmet på det sätt som Sverigedemokraterna föreslår.

När det gäller Kristdemokraternas förslag om att s.k. matchningsanställningar införs hänvisar utskottet till den ovan nämnda översynen av de subventionerade anställningarna som utskottet inte vill föregripa genom att överväga en ny form av subventionerad anställning. Därutöver noterar utskottet att Regeringskansliet för närvarande bereder remissutvallet på rapporten Matchningsanställningen – nya vägar till jobb (A 2014:D).

Utskottet välkomnar vidare att regeringen för en politik där satsningar på utbildning av olika slag står högt på agendan. Det handlar bl.a. om ett nytt stort kunskapslyft och att nyttja den kompetens och de möjligheter som arbetsmarknadens parter kan erbjuda i form av strukturerade former för kompetensutveckling och lärande i arbetet. I en motion lyfts frågan om folkbildningens och folkhögskolornas roll för en bättre fungerande arbetsmarknad. Utskottet noterar att regeringen har inlett ett nytt kunskapslyft med fler utbildningsplatser bl.a. på folkhögskolan. En departementspromemoria (dnr U2016/02685/SF) med förslag om ett nytt rekryterande studiestartsstöd har vidare utarbetats inom Regeringskansliet och remitterats. Studiestartsstödet, som regeringen aviserat ska införas, syftar till att öka rekryteringen till studier bland vissa arbetslösa i åldern 25–56 år med kort tidigare utbildning och stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. I avvaktan på det nya studiestartsstödet och för att öka drivkraften till studier för dem som saknar fullföljd gymnasieutbildning har regeringen infört en möjlighet för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin att studera som längst ett år på heltid med bibehållet aktivitetsstöd. Utskottet ser med detta sagt inte skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av den aktuella motionen.

I några motioner föreslås att regeringen ska se över möjligheten att införa en ”studiepeng” för att ge företagen incitament att specialistutbilda efterfrågad kompetens genom att åta sig utbildning och sedan anställa, att friår införs innebärande att en person med anställning byter plats med en person som är arbetslös eller att en form av friår utreds där tanken är att arbetsgivare och arbetstagare gemensamt tar fram en kompetensutvecklingsplan med statligt stöd. Utskottet anser att förslagen är intressanta, men då inte som en åtgärd eller ett program inom arbetsmarknadspolitiken utan som en fråga primärt för arbetsmarknadens parter i dialog med regeringen. Regeringens politik handlar om att förverkliga ett Sverige som konkurrerar med kunskap och kompetens

och inte låga löner. För att klara framtida kompetensförsörjning har regeringen bjudit in arbetsmarknadens parter för att bl.a. diskutera hur lärandet och strukturerade former för kompetensutveckling kan ta ett steg till inom ramen för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Mot den bakgrunden anser utskottet att det i nuläget inte finns skäl för något initiativ från riksdagens sida med anledning av dessa motioner.

Avslutningsvis vill utskottet bemöta motionen som lyfter vikten av att det skapas fler arbetstillfällen på landsbygden genom bl.a. låga trösklar för att anställa. Utskottet anser att den aktiva närings- och arbetsmarknadspolitik som regeringen driver är central för att långsiktigt stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättning för högre sysselsättning över hela landet. Utskottet välkomnar mot den bakgrunden det delbetänkande som den parlamentariska landsbygdskommittén överlämnade i mars detta år (SOU 2016:26).

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Överutnyttjande av subventionerade anställningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (V).

Motionen

Vänsterpartiet har i motion 2016/17:1196 av Ali Esbati m.fl. fyra förslag som handlar om åtgärder mot missbruk av subventionerade anställningar inklusive uppdrag till Arbetsförmedlingen. Partiet vill att det införs en maxgräns för hur många eller hur stor andel anställda med subventionerad lön som en och samma arbetsgivare får ta emot (yrkande 9). Partiet vill att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att tydliggöra sina rutiner vad gäller för- och efterhandskontroll av arbetsgivare som tar emot subventioner (yrkande 12). Partiet vill även att det förtydligas för Arbetsförmedlingen dels att myndigheten ska genomföra samråd med facklig organisation inför varje arbetsplatsförlagd anvisning inklusive nystartsjobb (yrkande 10), dels att den fackliga organisationens yttrande alltid noga bör övervägas i beslut om arbetsplatsförlagd anvisning vid sådant samråd (yrkande 11).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden om otillbörligt utnyttjande av subventionerade anställningar, senast i betänkande 2015/16:AU2 s. 46.

Subventionerade anställningar är ett av flera verktyg inom arbetsmarknadspolitiken för att nå regeringens mål om lägst arbetslöshet i EU

2020. Inom Regeringskansliet bedrivs sedan en tid tillbaka ett angeläget generellt arbete med att förenkla och göra de subventionerade anställningarna mer effektiva och träffsäkra. Bland annat har förändringar i nystartsjobb och extra tjänster aviserats i budgetpropositionen för 2017.

Inom Arbetsmarknadsdepartementet har även helt nyligen en mer grundläggande översyn inletts av de subventionerade anställningarna. Syftet med den översynen är att systemet ska bli mer överskådligt genom en förändrad utformning och harmonisering av stöden i de delar där det bedöms möjligt och effektivt. Arbetet ska redovisas senast den 31 augusti 2017. De subventionerade anställningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska beaktas i denna utredning men omfattas inte av denna översyn eftersom de redan är föremål för en egen översyn inom Arbetsmarknadsdepartementet.

Det pågår även en extern utredning och översyn av det statliga åtagandet för en väl fungerande arbetsmarknad och av Arbetsförmedlingens uppdrag i den s.k. Arbetsmarknadsutredningen (dir. 2016:56). Uppdraget ska delredovisas i oktober 2017 och slutligt redovisas i januari 2019.

Regeringen har även inrättat en delegation med uppdrag att motverka överutnyttjande och felaktiga betalningar från välfärdssystemen och andra närliggande skattefinansierade och skattesubventionerade system (dir. 2016:60). Delegationen ska lämna sin slutredovisning av uppdraget i december 2019.

Utskottet anser att subventionerade anställningar har en viktig roll att fylla på arbetsmarknaden förutsatt att de används för att ge stöd till individer som annars skulle ha svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. De subventionerade anställningarna ökar möjligheten för arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete och är rätt använda en viktig pusselbit, för en väl fungerande arbetsmarknad. Utskottet välkomnar översynen av subventionerade anställningar och det arbete i övrigt som pågår inom Regeringskansliet och hos Arbetsförmedlingen för att förenkla och göra stöden effektiva. Det är välkommet att detta arbete bedrivs i samverkan med arbetsmarknadens parter. Utskottet har ingen annan uppfattning än att subventionerade anställningar inte ska utnyttjas på ett sätt som kan betraktas som missbruk, t.ex. leda till osund konkurrens och utnyttjande av individer med svag ställning på arbetsmarknaden. Utskottet menar vidare att Arbetsförmedlingens samråd med arbetstagarorganisationerna kan spela en mycket viktig roll för att motverka ett otillbörligt utnyttjande.

Utskottet kan konstatera att det pågår ett aktivt och tämligen brett utredningsarbete kring de subventionerade anställningarna och finner inte skäl att föregripa detta arbete. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservationerna 9 (M), 10 (SD) och 11 (C) samt särskilda yttrandena 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna anför i motion 2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. att möjligheten för Samhall att erbjuda tillfälliga anställningar inom ramen för grunduppdraget bör prövas (yrkande 21).

Centerpartiet föreslår i motion 2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. att man bör se över hur stärkta insatser kan ge högre sysselsättning bland personer med funktionsnedsättning (yrkande 6).

Hanna Westerén (S) understryker i motion 2016/17:2131 vikten av ett tydligt funktionshinderperspektiv i arbetsmarknadspolitiken.

Krister Örnfjäder m.fl. (S) föreslår i motion 2016/17:1894 att reglerna bör ses över så att arbetstagare får rätt till lönebidrag hos den egna arbetsgivaren. Arbetsgivare som ska anställa med lönestöd ska ha kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor.

Maria Stockhaus (M) föreslår i motion 2016/17:2096 att regeringen inför den kommande reviderade strategin för funktionshinderpolitiken bör göra en översyn av de delar av strategin som rör arbetsmarknaden för att ge fler människor med funktionsnedsättning fler och snabbare möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Carina Herrstedt (SD) förespråkar i motion 2016/17:1390 att man ser över möjligheten för personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta arbeta enligt den danska modellen för flexjobb.

Stefan Nilsson (MP) understryker i motion 2016/17:1328 behovet av att snabbt och enkelt få fungerande arbetshjälpmedel.

Staffan Danielsson (C) förespråkar i motion 2016/17:1976 att lönebidragen för personer med funktionsnedsättning ses över. Om nivån inte höjs riskerar lönebidraget att förlora sitt syfte.

Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C) framhåller i motion 2016/17:3094 vikten av ett tydligt funktionshinderperspektiv i Agenda 2030-arbetet för att nå sysselsättningsmålet.

Utskottets ställningstagande

Arbetsmarknadspolitiken tar sin utgångspunkt i människors vilja till arbete och utveckling. Arbete innebär möjligheter till egenförsörjning, tillhörighet och makt att forma sitt liv och sin framtid. Det är därför viktigt att ha ett tydligt funktionshinderperspektiv i arbetsmarknadspolitiken och att då lyfta människors förmågor mer än deras begränsningar. Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har lägre arbetskraftsdeltagande och lägre sysselsättningsgrad än andra i befolkningen. För många personer med nedsatt arbetsförmåga kan statligt stöd som riktar sig till gruppen direkt eller indirekt och som är av ekonomisk eller annan art vara av direkt avgörande betydelse för att de ska kunna komma ut i arbetslivet. Utskottet kan konstatera att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden som vi för närvarande ser inte kommit denna grupp till del. Arbetsförmedlingens arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering (i samverkan med andra aktörer som t.ex. Försäkringskassan) för arbetssökande som har nedsatt arbetsförmåga eller funktionsnedsättning är därför enligt utskottet särskilt viktigt.

Utskottet välkomnar mot den bakgrunden att regeringen i budgetpropositionen för 2017 sätter jobbskapande åtgärder i fokus och avsätter resurser för att höja taket för den bidragsgrundande lönekostnaden för subventionerade anställningar med lönebidrag efter att den varit oförändrad sedan 2007. I budgetpropositionen för 2016 avsattes viktiga medel för en förstärkning av Arbetsförmedlingens arbete med lönestöden, och i budgetpropositionen för 2017 lämnas förslag på förstärkta anslag till Samhall AB.

Utskottet delar regeringens bedömning att mer kunskap behövs om processen från att Arbetsförmedlingen bedömer att en person har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga till att individen därefter erbjuds och anvisas en skyddad anställning i Samhall AB. Mot den bakgrunden välkomnar utskottet att regeringen alldeles nyligen gett Statskontoret i uppdrag att kartlägga och analysera processen och förutsättningarna för att anställningar med skyddat arbetet hos Samhall AB används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Uppdraget ska redovisas senast den 26 maj 2017.

Det förtydligande av lönestöden som föreslås i budgetpropositionen för 2017 är vidare ett led i det generella arbete som bedrivs vid Arbetsmarknadsdepartementet i syfte att förtydliga regelverket med ett fokus på alla individers möjlighet till utveckling av sin arbetsförmåga. Regeringen avser inom ramen för denna översyn att göra ytterligare förändringar i lönestöden för personer med funktionsnedsättning med nedsatt arbetsförmåga för att tydliggöra inriktning och relationerna mellan olika former av lönebidrag samt göra stöden mer ändamålsenliga. Utgångspunkten för detta arbete är att bättre ta till vara individers kompetens och arbetsförmåga, vilket möjliggör för fler kvinnor och män att få eller behålla ett arbete. Utskottet välkomnar detta arbete.

Vidare har utredningsförslag tagits fram och remitterats som bl.a. ska ge bättre möjligheter för unga med funktionsnedsättning eller sjukdom att komma i arbete (Ds 2016:5). Utskottet noterar även att den mer grundläggande översynen av de subventionerade anställningarna som nyligen påbörjats inom Arbetsmarknadsdepartementet ska beakta stöden till personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Utskottet anser att det finns goda skäl för både gruppen personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och för arbetstagarkollektivet i stort att värna anställningstryggheten. Social skyddslagstiftning syftar till att skydda den som typiskt sett är i en svag position gentemot sin avtalsmotpart. Utskottet har svårt att tänka sig en mer utsatt grupp arbetstagare än den nu aktuella och kan därför inte ställa sig bakom Moderaternas yrkande om tillfälliga anställningar för personer med funktionsnedsättning i Samhalls verksamhet och inom dess grunduppdrag. Anställningsskyddet bör heller inte betraktas, vilket görs i Centerpartiets motion, som en tröskel som hindrar personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få arbete. Arbetsrätten är den grundplatta som bidrar till trygghet och inflytande för denna annars mycket utsatta grupp. När det gäller yrkandet att se över reglerna för rätt till lönebidrag hos den egna arbetsgivaren kan utskottet konstatera att det förslaget återfinns i betänkandet Sänkta trösklar – högt i tak (SOU 2012:31 s. 316). Betänkandet har remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet. Även motionsförslaget om förbättrade möjligheter att snabbt och enkelt få fungerande arbetshjälpmedel återfinns i utredningsbetänkande, denna gång i Arbetshjälpmedel och försäkringsskydd för arbete på lika villkor (SOU 2012:92).

När det gäller förslaget om att införa s.k. flexjobb enligt den danska modellen kan utskottet konstatera att flexjobb i Danmark innebär en anställningsform för den som har väsentligt eller permanent nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Utskottet noterar att av den utredning (Ds 2016:14) som ligger till grund för de förtydliganden av lönestöden som regeringen föreslår i årets budgetproposition och som utskottet ställer sig bakom, framgår att överväganden bakom förslagen är bl.a. den danska modellen för ”flexjobb”. Utskottet noterar vidare att departementets pågående översyn av lönestöden fortsätter.

År 2017 ska regeringen lägga fast en ny inriktning när det gäller funktionshinderpolitiken. Underlagen för en sådan ny inriktning är av flera slag. Särskilt viktig är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) som trädde i kraft 2009 samt rekommendationer från kommittén av oberoende experter som har till uppgift att övervaka att staterna skyddar och respekterar rättigheterna i konventionen. Som ett led i detta arbete är förslaget En funktionshinderpolitik för ett jämlikt och hållbart samhälle (2016:13) från Myndigheten för delaktighet ute på remiss till myndigheter, kommuner, civilsamhället och andra berörda aktörer med en

svarstid som löper ut i slutet av december 2016. När det gäller yrkandet om att det inför den kommande reviderade strategin för funktionshinderpolitiken bör göras en översyn av de delar av strategin som rör arbetsmarknaden för att ge fler människor med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga fler och snabbare möjligheter att komma in på arbetsmarknaden håller utskottet med om att det krävs förstärkta åtgärder för den aktuella målgruppen. Utskottet kan dock konstatera att regeringen arbetar i just denna riktning och att lönestöden är föremål för en pågående översyn för att bli mer ändamålsenliga.

När det gäller vikten av ett tydligt funktionshinderperspektiv i Agenda 2030-arbetet för att nå sysselsättningsmålet delar utskottet motionärernas uppfattning att Sverige behöver stärka sin politik för att människor med funktionsnedsättning ska få förbättrade möjligheter till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Det handlar om insatser av flera slag t.ex. bättre matchning och att ge personer med funktionsnedsättning eller sjukdom bättre möjligheter att komma i arbete. Funktionshinderpolitiken är enligt utskottets mening mycket viktig för samhällets hållbara utveckling och för att Sverige ska kunna leva upp till sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter och i arbetet med FN:s globala utvecklingsmål i Agenda 2030. Det arbetet och genomförandet av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är enligt utskottet centralt i arbetet med en framtida funktionshinderpolitik. Regeringen tillsatte i mars 2016 en delegation för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Delegationen kom i november 2016 med en delredovisning om bl.a. hur arbetet bedrivits hittills. Det framgår av redovisningen att parallellt med ett pågående arbete med en kartläggning av i vilken utsträckning Sverige uppfyller agendans mål och delmål planeras sektorsvisa dialoger för hösten 2016 och tvärsektoriella dialoger under våren 2017. Först i maj 2017 återkommer delegationen med förslag till en översiktlig handlingsplan. Därutöver är Myndigheten för delaktighets förslag för en ny funktionshinderpolitik som nämnts ovan ute på remiss. Utskottet finner mot bakgrund av det sagda att ett tydligt funktionshinderperspektiv finns med i underlaget för regeringens arbete med Agenda 2030 och i utformningen av en nationell strategi för inriktningen av funktionshinderpolitiken fr.o.m. år 2017.

Sammantaget kan utskottet konstatera att regeringen vidtagit en rad åtgärder för att stärka arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och att det pågår ett flertal utredningar på området. Resultaten av dessa åtgärder bör avvaktas, varför motionsyrkandena avstyrks.

Ett förlängt arbetsliv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 12 (M, C, L, KD).

Motionerna

Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna anser i motion 2016/17:2354 av Johan Forssell m.fl. i denna del att regeringen bör återkomma med förslag som uppmuntrar och möjliggör för fler att arbeta längre. Enligt partierna behöver drivkrafterna för arbete högre upp i åldrarna stärkas. Det handlar om att se över möjligheterna till en anpassad arbetsmiljö, göra det lättare att byta karriär mitt i livet och att ha en väl fungerande arbetsmarknadspolitik.

Lars-Arne Staxäng m.fl. (M) förordar i motion 2016/17:1422 att förbättringar av äldres villkor och möjligheter på arbetsmarknaden bör övervägas (yrkande 1) och pekar på de hinder som finns bl.a. i form av negativa attityder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det är glädjande att vi ser en utveckling där den genomsnittliga livslängden ökar i Sverige. En ökad livslängd får till följd att många finner det naturligt att också arbeta högre upp i åldrarna, både för lönen och för känslan av att fortfarande göra en värdefull insats. Den ökade medellivslängden kompenseras dock inte i tillräcklig grad av ett längre arbetsliv, vilket innebär en utmaning både för välfärdens finansiering och för den framtida pensionsutvecklingen. Utskottet anser därför att arbetet med åtgärder som förlänger arbetslivet är viktigt.

När det gäller äldres deltagande på arbetsmarknaden noterar utskottet att en särskild utredare 2011 fick i uppdrag att analysera hur den genomsnittliga pensionsåldern kan höjas och att ta fram konkreta förslag till åtgärder för att fler ska kunna arbeta längre (dir. 2011:34). Den s.k. Pensionsåldersutredningen överlämnade i april 2013 slutbetänkandet Åtgärder för ett längre arbetsliv (SOU 2013:25) till regeringen. Utredningen föreslog bl.a. införandet av en s.k. riktålder som skulle följa utvecklingen av medellivslängden. Åldersgränserna i det allmänna pensionssystemet föreslogs anknäta till riktåldern. Andra förslag i utredningen rörde bl.a. åtgärder inom arbetsmiljöområdet och åtgärder för att motverka åldersdiskriminering. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom ramen för den översyn av pensionssystemet som initierats av Pensionsgruppen, med företrädare för partierna bakom pensionsöverenskommelsen.

Pensionsgruppen har dels konstaterat att det behöver vidtas åtgärder som förlänger arbetslivet, dels att sådana åtgärder behöver vara brett förankrade och att förändringar i de allmänna systemen därför bör göras i dialog med arbetsmarknadens parter. Utskottet kan vidare notera att Göran Hägglund och Göran Johnsson i februari 2016 utsågs av socialförsäkringsminister Annika Strandhäll till processledare för Pensionsgruppens projekt om ett längre arbetsliv. Under innevarande år har de båda processledarna fört en dialog med arbetsmarknadens parter. Denna dialog har resulterat i en kort rapport med en avsiktsförklaring som tolv centrala parter på arbetsmarknaden står bakom. Rapporten presenterades i september 2016 och hanteras inom ramen för Pensionsgruppens arbete. Utskottet kommer med intresse följa arbetet i denna viktiga fråga.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen har tagit flera initiativ för ett hållbart arbetsliv och för att förbättra förutsättningarna för att fler ska kunna arbeta längre. Regeringens arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016–2020 har behandlats av utskottet (bet. 2015/16:AU8). Regeringen har även tillsatt utredningen Arbetsmiljöregler för ett modernt arbetsliv (dir. 2016:1 och 2016:77) som bl.a. ska kartlägga det moderna arbetslivets utmaningar och ta fram ett beslutsunderlag för eventuella åtgärder och regeländringar på arbetsmiljöområdet.

Utskottet välkomnar också den satsning på arbetslivsforskning och samordnade insatser som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2017 (se prop. 2016/17:1 utg.omr. 9). Insatser för att förebygga den arbetsrelaterade ohälsan och minska risken för att arbetstagare skadas och slits ut är enligt utskottet nödvändiga för att uppnå ett hållbart och längre arbetsliv. Utskottet vill vidare framhålla betydelsen av de särskilda medel som avsattes inom anslaget Arbetslivspolitik i budgetpropositionen för 2016. Medlen avsattes till Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Arbetsmiljöverket för att under åren 2016–2018 finansiera forskning om bl.a. arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer samt kvinnors arbetsrelaterade ohälsa. Det är dessutom enligt utskottet glädjande att regeringen avser att inrätta ett nationellt centrum för samling och spridning av kunskap och forskningsresultat om arbetsmiljö samt för utvärdering av arbetsmiljöpolitik och att en utredning tillsatts för att föreslå de närmare formerna för detta (dir. 2016:2 och 2016:79). Slutligen vill utskottet också lyfta fram de stora investeringar som görs av regeringen i det s.k. kunskapslyftet. Satsningar som ger ökade möjligheter för individer att omskola sig till ett nytt yrke och ställa om i arbetslivet. De initiativ som regeringen tagit här kan enligt utskottet förväntas bidra till att förbättra förutsättningarna för att fler ska kunna arbeta längre.

Mot denna bakgrund finner utskottet inget behov av att vidta ytterligare åtgärder med anledning av motionsyrkandena, som därför avstyrks.

Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Jämför reservationerna 13 (C) och 14 (V).

Motionerna

Vänsterpartiet framför i partimotion 2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. att partiet vill se förslag om hur företag ska finansiera sitt sociala ansvar i samband med utflyttning av produktion. I dag är det alltför billigt att lägga ned och flytta verksamhet från Sverige jämfört med många andra europeiska länder menar partiet (yrkande 16).

Centerpartiet framhåller i motion 2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. att möjligheterna till omställning från ett arbete till ett annat bör förbättras genom en mer flexibel arbetsmarknad med bättre system för omställning samt att yrkeshögskolan bör bli mer flexibel (yrkande 7).

Berit Högman (S) anför i motion 2016/17:631 att möjligheten att stärka trygghetssystemen inom arbetslivet bör övervägas (yrkande 1). Regeringens åtgärder för att uppnå målet med lägst arbetslöshet i EU 2020 har en mycket bra inriktning, men samtidigt står många långt ifrån arbetsmarknaden.

Lotta Finstorp m.fl. (M) föreslår i motion 2016/17:324 att fler och bättre omställningsstöd bör utredas eftersom det måste bli lättare att byta jobb mitt i livet (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat frågor om ökat socialt ansvar för företagen vid företagsnedläggningar och frågor om omställning i bred mening flera gånger tidigare. Utskottet vill inledningsvis framhålla att den svenska arbetsmarknadsmodellen ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad med goda förutsättningar för trygghet, utveckling och konkurrenskraft. Modellen bygger på en ansvarsfördelning mellan staten och arbetsmarknadens parter och en samverkan med en rad andra aktörer. Statens roll är att genom ändamålsenliga regelverk och styrmedel säkerställa goda arbetsvillkor och underlätta för tillkomsten av nya jobb t.ex. i samband med en företagsnedläggning. Utskottet påminner också om arbetslöshetsförsäkringens betydelse för en modern arbetsmarknad som i globaliseringens tidevarv ställer stora krav på omställning.

Utskottet vill också understryka den stora vikt som regler om anställningsskydd, arbetstagarinflytande och t.ex. tidiga varsel har vid företagsflytt liksom de nästintill heltäckande omställningsavtal som finns på svensk arbetsmarknad, avtal som kan ses som ett starkt komplement till den offentliga arbetsmarknadspolitik. Omställningsorganisationerna sköter i

dag mycket framgångsrikt en stor del av det tidiga stödet till de som är uppsagda på grund av övertalighet. Det handlar om ekonomisk ersättning och stöd och hjälp att hitta nytt jobb eller att starta eget eller börja studera. Nedskärningar beror inte enbart på konjunktur, utan till stor del handlar det om en långsiktig strukturomvandling på grund av ny teknik, nya marknader och t.ex. flytt av verksamheter utomlands.

Sveriges medlemskap i EU har även inneburit att stöd kan sökas hos Europeiska globaliseringsfonden (EGF) för att hjälpa arbetstagare som förlorat jobbet t.ex. i samband med företagsnedläggningar. Stödet kan sökas av Arbetsförmedlingen på regeringens uppdrag. Stödet kan användas för medfinansiering av aktiva arbetsmarknadsåtgärder som ger stöd med jobbsökande, yrkesvägledning, fortbildning och utbildning samt mentorstöd och coaching, entreprenörskap och företagande.

Den svenska omställningsmodellen har uppmärksammats även av OECD i rapporten *Back to work Sweden 2015*. Rapporten visar att Sverige i jämförelse med andra OECD-länder har varit framgångsrikt, bl.a. tack vare Trygghetsråden.

Sammantaget menar utskottet att beredskapen och verktyglådan för att möta framtida företagsnedläggningar och därpå följande omställningar på den svenska arbetsmarknaden är goda. Flexibilitet och trygghet vävs samman och kombineras på ett sätt i den svenska arbetsmarknadsmodellen som enligt utskottet gynnar såväl företagen som individernas behov på arbetsmarknaden. Det kan vara riktigt att det kan vara billigare att lägga ned och flytta verksamhet i Sverige än i vissa andra länder i EU även om det är svårt att göra sådana jämförelser. Men det är enligt utskottet tveksamt om det förhållandet är en konkurrensnackdel. Det kan även ses som en konkurrensfördel när ett företag som är vant vid mer komplicerade nationella system än det svenska kan se fördelar med att förlägga sin verksamhet i Sverige.

Regleringen på arbetsmarknaden måste alltid vara avvägd mellan arbetsgivarnas behov av flexibilitet och arbetstagarnas behov av inflytande och trygghet i sitt arbete. Regelverket kan förvisso behöva ändras på grund av ändrade förhållanden på arbetsmarknaden men inte på det sätt och med den inriktning som Centerpartiet förespråkar i sin motion. Enligt utskottet förutsätter tvärtom omställning att det finns ett rimligt och väl avvägt anställningsskydd och inflytande för arbetstagarna. Anställningsskyddet i lag ger t.ex. incitament för omställningsavtal och kompetensutveckling. Utskottet menar att dagens regelverk i huvudsak är väl avvägt och ser inte behov av några åtgärder för en flexiblare arbetsmarknad i den riktning som förespråkas av Centerpartiet.

Centerpartiet anser också att yrkeshögskolan bör bli mer flexibel med kortare kvalificerade utbildningar för att möta behoven på dagens arbetsmarknad. Utskottet konstaterar att riksdagen nyligen (bet. 2016/17:UbU5, rskr. 2016/17:64) beslutat att ställa sig bakom regeringens förslag till en stärkt yrkeshögskola och ser inte skäl till ytterligare åtgärder.

Avslutningsvis noterar utskottet att regeringen sedan den tillträdde har vidtagit en rad åtgärder för att stärka tryggheten på arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Arbetslöshetsförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservationerna 15 (SD) och 16 (KD) samt särskilda yttrandena 6 (M), 7 (C) och 8 (L).

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i motion 2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson att ansvaret för arbetslöshetsförsäkringen flyttas till Försäkringskassan eftersom arbetslöshetsförsäkringen bör vara en del av de grundläggande ekonomiska trygghetssystemen och vara garanterad samtliga löntagare (yrkande 4). Sverigedemokraterna anser även att det nuvarande regelverket för sökområdet för lämpligt arbete medför att människor på ett olyckligt sätt tvingas bort från hembygden. Partiet föreslår därför i samma motion att det under en period om 100 dagar ska vara möjligt att söka arbeten endast i sin hemregion och inom sitt kompetensområde, dvs. ett återinförande av den s.k. 100-dagarsregeln (yrkande 6).

Kristdemokraterna yrkar i motion 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. att arbetslöshetsförsäkringen justeras bl.a. så att den blir allmän och obligatorisk, dess ersättningsstak på sikt indexeras och att arbetsvillkoret ersätts med ett inkomstvillkor i nivå med vad som gäller då skyldigheten att betala avgift till arbetslöshetsförsäkringen infaller (yrkande 23 i denna del).

Hanna Westerén (S) anför i motion 2016/17:1901 att villkoren i arbetslöshetsförsäkringen bör förbättras. En fungerande omställning kräver detta och att det blir enklare att bli medlem och att reglerna för hur man får förnyad ersättning från arbetslöshetsförsäkringen förbättras.

Edward Riedl (M) föreslår i motion 2016/17:2085 att det införs en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring – en ändring som självfallet måste genomföras i dialog med arbetsmarknadens parter.

Rasmus Ling (MP) understryker i motion 2016/17:105 vikten av att ta del av erfarenheterna från våra grannländer som har kortare karenstid för ersättning från arbetslöshetsförsäkringen när en arbetstagare säger upp sig. En reform på området skulle främja rörligheten på arbetsmarknaden menar han.

Rickard Nordin (C) anför i motion 2016/17:365 att man bör se över snedvridningarna i arbetslöshetsförsäkringen för företagare och blivande företagare (yrkande 1). Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) förespråkar i motion 2016/17:1186 att regelverket förtydligas så att

egenanställda har rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen vid deltidslöshet på samma sätt som andra anställda (yrkande 1).

Utskottets ställningstaganden

Arbetslöshetsförsäkringens uppgift är både att fungera som en inkomstförsäkring som ger individen trygghet vid arbetslöshet och att underlätta och stimulera till omställning. Alla som kan ska arbeta, men individen ska också våga byta jobb, och vid arbetslöshet ska det finnas ekonomisk trygghet och stöd till omställning. Möjligheten till omställning är en grundbult i den svenska arbetsmarknadsmodellen. Det är mot bakgrund av detta värt att notera att de kompletterande försäkringar som arbetsmarknadens parter erbjuder i kollektivavtal och inkomstförsäkringar ofta bygger på att den sökande har rätt till ersättning från den statliga arbetslöshetsförsäkringen.

Utskottet konstaterar att den höjning av ersättningen som skedde 2015 är en väsentlig förutsättning för att den statliga arbetslöshetsförsäkringen ska fungera som en inkomstbortfallsförsäkring som ger individen trygghet vid arbetslöshet. Efter höjningen av taket har andelen mottagare av ersättningen som inte får 80 procent av sin dagsförtjänst enligt regeringen minskat med 29 procentenheter.

Utskottet välkomnar också att regeringen i budgetpropositionen för 2017 föreslår att arbetslöshetsförsäkringen ska förstärkas för deltidslösa. Dagens begränsningsregel rivs upp, och reglerna görs mer likformiga så att omställningstiden för den som blir arbetslös och arbetar deltid inte ska skilja sig från den som blir helt arbetslös. Förändringarna har en klar omställnings- och jämställdhetsprofil och sker genom en förordningsändring med ikraftträdande planerat till första kvartalet 2017. Inom Regeringskansliet pågår vidare en översyn av arbetslöshetsförsäkringen i syfte att underlätta för fler att kvalificera sig för och ansluta sig till försäkringen. Översynen omfattar också vissa andra frågor som utretts av den parlamentariska socialförsäkringskommittén (SOU 2015:21). Även förslag om förtroendevaldas rätt till ersättning och om samordning av pension och arbetslöshetsersättning m.m. bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Det pågående arbetet bör inte föregripas, utan utskottet ser fram emot att få ta del av resultaten av detta.

Ett antal motioner innehåller yrkanden om att arbetslöshetsförsäkringen bör bli allmän och obligatorisk och/eller få ny huvudman. Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden, senast vid riksmötet förra året (2015/16:AU 2 s. 56). Utskottet har alltså den uppfattningen att den nuvarande ordningen, den s.k. Gentmodellen som består av en grundförsäkring och en frivillig försäkring, i stora drag är ändamålsenlig och väl fungerande och därför bör bestå. Utskottet har tidigare även framhållit att en fördel med den nuvarande ordningen är att den främjar en hög facklig organisationsgrad samt bidrar till en väl fungerande arbetsmarknadsmodell och medverkar till en väl fungerande

lönebildning. Detta är alltså giltigt liksom Arbetsförmedlingens viktiga roll att säkerställa att försäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Sverigedemokraterna vill se ett återinförande av den s.k. 100-dagarsregeln dvs. att en arbetslös under en period av 100 dagar ska kunna söka arbete endast i sin hemregion och inom sitt kompetensområde. Riksdagen tillkännagav 2011 för regeringen att den skulle återkomma med ett lagförslag som innebar ett återinförande av den s.k. 100-dagarsregeln (2010/11:AU9, rskr. 2010/11:279). Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen föreslog också i sitt slutbetänkande att 100-dagarsregeln ska återinföras. Utskottet utgår från att frågan är under beredning inom Regeringskansliet och vill avvakta denna innan ytterligare initiativ övervägs.

Frågan om kortare karens när arbetstagaren säger upp sig själv tas upp i en motion med motiveringen att en sådan reform skulle främja rörligheten på arbetsmarknaden. Lagens regler om karensvillkor innebär att ersättning inte får lämnas till en ersättningsberättigad förrän den sökande under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös i sju dagar. Det innebär att ersättningsperioden inleds med sju karensdagar. Därefter kan den arbetssökande påbörja och prova flera arbeten inom en tolv månadersperiod och sedan återgå till arbetslöshet utan att drabbas av karensdagar. Karensen syftar bl.a. till att undvika att försäkringen används av dem som är arbetslösa en mycket begränsad tid. Bestämmelserna i arbetslöshetsförsäkringen om att inte få ersättning vid självförvårdad arbetslöshet (avstängning) bygger bl.a. på principen att den som själv skapar ett försäkringsfall inte ska få försäkringsförmåner inom försäkringssystemet. Utskottet noterar även i detta sammanhang att det inom Regeringskansliet pågår en översyn av arbetslöshetsförsäkringen.

Två motioner berör företagares och s.k. egenanställdas rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (SOU 2015:21) har i sitt slutbetänkande gjort en gedigen genomgång av försäkringsskyddet i de olika försäkringarna för företagare och uppdragstagare och lagt fram ett antal förslag för att tydliggöra och förbättra reglerna. Ett förslag från utredningen för att lösa oklarheten i arbetslöshetskassornas rättstillämpning och att åstadkomma likformighet i rättstillämpningen är att det bör bli möjligt för företagare och uppdragstagare att från en myndighet erhålla besked i oklara tillämpningsfrågor. Om detta genomfördes skulle det hjälpa s.k. egenanställda, där det inte är klart vilken kategori av dessa två de tillhör. Som utskottet framhållit är utredningens slutbetänkande under beredning inom Regeringskansliet.

Sammantaget kan utskottet konstatera att det pågår ett brett utrednings- och beredningsarbete när det gäller arbetslöshetsförsäkringen. I avvaktan på detta avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Arbetslöshetskassorna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena.

Motionerna

Lotta Finstorp (M) anför i motion 2016/17:672 att det möjliggörs för arbetslöshetskassorna att erbjuda sina medlemmar insatser som kan bidra till att förhindra att de blir arbetslösa.

Solveig Zander (C) föreslår i motion 2016/17:1177 samma sak dvs. att det möjliggörs för arbetslöshetskassorna att erbjuda sina medlemmar stöd och insatser i syfte att förebygga arbetslöshet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att socialförsäkringsutredningen i sitt slutbetänkande (SOU 2015:21 s. 874) framför att det inte kan uteslutas att arbetslöshetskassornas verksamhet i framtiden skulle kunna utvidgas. En modell som enligt utredningen kan övervägas för framtiden är att arbetslöshetskassorna ges möjlighet att bedriva verksamhet som gör det lättare för deras medlemmar att få arbete. Utredningens betänkande har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet kan konstatera att i dag består arbetslöshetskassornas uppgifter enbart i att administrera försäkringen bl.a. genom att pröva ansökningar, besluta om arbetslöshetsförsäkring och att betala ut ersättning. Enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring får emellertid regeringen medge att en arbetslöshetskassa utvidgar sitt uppdrag om det finns särskilda skäl.

Utskottet anser att den förändring som motionärerna vill se av arbetslöshetskassornas uppdrag torde kräva ändringar av regelverket och en nogsam analys av konsekvenser m.m. Utvecklade uppgifter för arbetslöshetskassorna av det slag som föreslås skulle t.ex. göra att arbetslöshetskassorna skulle få en ny och mer framträdande arbetsmarknadspolitisk roll. Utskottet kan mot bakgrund av detta inte ställa sig bakom yrkandena utan vill avvakta pågående beredning av t.ex. hur samspelet mellan Arbetsförmedlingen och andra aktörer som påverkar arbetsmarknadens funktionssätt ska se ut i framtiden. En beredning som torde involvera arbetsmarknadens parter och andra intressenter.

Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Reservationer

1. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Niklas Wykman (M) och Erik Andersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1 och
avslår motionerna
2016/17:78 av Johan Nissinen (SD),
2016/17:254 av Camilla Waltersson Grönvall och Sten Bergheden (båda M),
2016/17:808 av Lars-Arne Staxäng (M),
2016/17:1517 av Margareta Cederfelt (M),
2016/17:1592 av Jan Ericson (M),
2016/17:1911 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M),
2016/17:2717 av Erik Bengtzboe (M),
2016/17:3338 av Sofia Fölster (M) yrkandena 1–3 och
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill inledningsvis understryka att vi till skillnad från utskottet inte anser att regeringens förda politik har bidragit till att förbättra arbetsmarknadsläget. Snarare har nuvarande regering fört utvecklingen i fel riktning.

Arbetsförmedlingen är en central aktör i arbetsmarknadspolitiken som ska bidra till att matcha arbetssökande med arbetsgivare och som också har huvudansvaret för nyanländas första år i Sverige. I dag finns det brister i effektivitet, kontroll och måluppfyllelse. Fortfarande förmedlas det för få jobb i förhållande till alla de resurser som myndigheten förfogar över. Förtroendet för Arbetsförmedlingen är lågt bland såväl arbetssökande som arbetsgivare. För att Arbetsförmedlingen ska klara av sitt matchningsuppdrag behöver verksamheten både effektiviseras och moderniseras. Dessvärre har regeringen, genom att lägga ned Alliansens översyn och genom att dröja med att följa riksdagens tillkännagivande om en ny utredning, kraftigt försenat ett nödvändigt förnyelsearbete.

Vi delar inte utskottets uppfattning att regeringens åtgärder är tillräckliga utan anser att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att effektivisera och modernisera Arbetsförmedlingen.

2. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (KD)

av Désirée Pethrus (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 3 och avslår motionerna

2016/17:78 av Johan Nissinen (SD),

2016/17:254 av Camilla Waltersson Grönvall och Sten Bergheden (båda M),

2016/17:808 av Lars-Arne Staxäng (M),

2016/17:1517 av Margareta Cederfelt (M),

2016/17:1592 av Jan Ericson (M),

2016/17:1911 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M),

2016/17:2717 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 1 och

2016/17:3338 av Sofia Fölster (M) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Jag vill inledningsvis, i motsats till utskottet, anföra att regeringens arbetslöshetsmål är trubbigt och kan leda till siffertrixande där människan kan komma i kläm och lämnas i sticket. Jag menar också att regeringens reformer på arbetsmarknadsområdet kan leda till en minskning av antalet personer i arbetskraften.

I flera avseenden fyller Arbetsförmedlingen en viktig funktion, men arbetet behöver effektiviseras. Förtroendet för Arbetsförmedlingen är för närvarande i botten. Den utredning om Arbetsförmedlingens uppdrag och framtid som alliansregeringen initierade men som sedan lades ned har efter två tillkännagivanden i riksdagen återupptagits. Uppdraget ska emellertid inte slutredovisas förrän i januari 2019. Kristdemokraterna föreslår att det utreds om Arbetsförmedlingen kan konkurrensutsättas och kompletteras med andra leverantörer av tjänster i syfte att snabbare matcha olika grupper av arbetslösa in på arbetsmarknaden. Renodlade myndighetsfrågor kan kvarstå i en central serviceorganisation. Själva förmedlingsverksamheten, matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare, kan emellertid konkurrensutsättas. Det bör

också utredas om den enskilde skulle kunna ges ett ökat inflytande genom en jobbpeng vilken används för att välja mellan arbetsförmedlare, drivna av privata företag eller idéburna organisationer. En jobbpeng måste bygga på en incitamentsstruktur där de mest utsatta längst bort från arbetsmarknaden också är mest lönsamma att satsa på så att de får ett fast arbete.

Med det ovan anförda anser jag att regeringen bör utreda förutsättningarna för att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet.

3. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Niklas Wykman (M) och Erik Andersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24 samt avslår motionerna

2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,

2016/17:1188 av Solveig Zander (C),

2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),

2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),

2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L),

2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 9 och 15,

2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),

2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14 samt

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2.

Ställningstagande

Sociala företag, som inte bara drivs av marknadsmässiga villkor, finansierar sin verksamhet genom olika typer av projektmedel och genom olika stöd från Arbetsförmedlingen, eller genom överenskommelser med kommunen och Arbetsförmedlingen när det gäller individer som t.ex. får rehabilitering, sysselsättning eller arbetsträning. De många olika programmen, uppdragen

och ersättningsformerna innebär svårigheter att planera ekonomin eftersom avtalen ofta omfattar korta tidsintervall. En väg framåt för att underlätta för sociala företag att växa fram skulle kunna vara att inrätta ett särskilt program vid Arbetsförmedlingen. Ett särskilt program skulle kunna underlätta för både handläggare och de sociala företagen att överblicka vilka förutsättningar som finns att bedriva ett socialt företag genom att samla kompetens, regelverk, information och service. Mot denna bakgrund anser vi att regeringen bör inrätta ett särskilt program för sociala företag vid Arbetsförmedlingen.

Egenanställning kan beskrivas som en variant av egenföretagande. Den egenanställda anställs i ett paraplyföretag, ett egenanställningsföretag, som fungerar som arbetsgivare och som sköter administrativa funktioner som fakturering, lön, skatter osv. Den egenanställda ansvarar för att söka kunder och uppdrag, utan att behöva sköta all administration som för många upplevs som betungande och svårt – och det gäller i hög grad den som är utrikes född på grund av skillnader i språkliga kunskaper, förkunskaper om regelverk samt nätverk. Här kan egenanställning vara ett bra alternativ som dessutom kan fungera som en bro in i företagande. Bristen på information pekas vanligen ut som en anledning till att fler inte utnyttjar möjligheten att bli egenanställda. Vi anser därför att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Arbetsförmedlingen att informera om egenanställning som ett alternativ till möjligheten att starta eget. Det finns särskilt behov av att informera om vad det innebär att kombinera egenanställning med ersättning från a-kassan så att osäkerhet om vad som gäller inte gör att arbetssökande avstår från denna möjlighet.

Avslutningsvis vill vi återigen betona att Moderaterna till skillnad från utskottet inte anser att regeringens förda politik har bidragit till att förbättra arbetsmarknadsläget. Snarare har den nuvarande regeringen fört utvecklingen i fel riktning.

4. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (SD)

av Magnus Persson (SD) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 9 och 15 samt

avslår motionerna

2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,

2016/17:1188 av Solveig Zander (C),
2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),
2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),
2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L),
2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),
2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),
2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,
2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14 samt
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2.

Ställningstagande

Inledningsvis anser vi, till skillnad från utskottet, att regeringen inte har några trovärdiga lösningar på det ökande utanförskapet och den höga arbetslösheten bland utrikes födda. Sverigedemokraterna vill flytta resurser från regeringens verkningslösa åtgärder och skattesubventionerade låtsasjobb genom utbildningsinsatser och en omfattande reformering av Arbetsförmedlingens verksamhet.

Sverigedemokraterna vill att regeringen ska ta initiativ för att starta upp ett program för starta-eget-bidrag för yrkesverksamma. Ersättningen ska rimligtvis motsvara arbetslöshetsersättningen. För att få ingå i programmet ska det ställas höga krav där affärsidén t.ex. kretsar kring en ny innovation och där potential bedöms finnas för tillväxt. Man kan också resonera kring om ersättningen ska vara ett rent bidrag eller om den ska omvandlas till ett förmånligt lån om företaget överlever en viss tid och får upp sin omsättning över en viss gräns, detta givetvis för att minska konkurrenssnedvridning. Det är inte heller säkert att detta, likt det traditionella starta-eget-bidraget, bör bedrivas i Arbetsförmedlingens regi. Då man ska ha fram företagsidéerna med högst potential är det mer rimligt att programmet hanteras centralt t.ex. inom Tillväxtverket. Vi anser att regeringen bör ta initiativ för att starta upp ett program för starta-eget-bidrag för yrkesverksamma.

Sverigedemokraternas ambition är att antalet deltagare i fas 3 gradvis ska minska och att verksamheten ska fhas ut. Som ett av flera led i vår strävan anser vi att en satsning på s.k. föreningsjobb bör göras. Det finns mängder av samhällsnyttiga föreningar som är i stort behov av utökade arbetsinsatser men inte själva har ekonomiska möjligheter att bekosta detta. Vare sig det gäller en hästgård, ett fotbollslag, en pensionärsförening eller ett kulturarvsprojekt finns uppgifter som skulle kunna utföras bättre med hjälp av fler händer. Sverigedemokraterna anser dock inte att föreningsjobben bör begränsas till enbart ungdomar eller till enskilda orter. Vi anser att regeringen bör göra en satsning på s. k. föreningsjobb i takt med att verksamheten i fas 3 fhas ut.

Etnisk diskriminering på arbetsmarknaden sker i dag enligt vår uppfattning primärt genom instegsjobben där man genom lagstiftning sett till att svenska medborgare diskrimineras eftersom en arbetsgivare som anställer nyanlända invandrare får upp till 80 procent av den totala lönekostnaden finansierad av skattebetalarna. Regeringen har i sin budgetproposition för 2017 aviserat förändringar när det gäller nystartsjobben. Regeringen konstaterar själv att nystartsjobben är ineffektiva, har stor undanträngningseffekt och s.k. dödvikt. Regeringen har aviserat att även nystartsjobben ska fokusera på nyanlända och utrikes födda. Vi anser att regeringen bör slopa nystartsjobben.

5. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (C)

av Annika Qarlsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 och avslår motionerna

2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,

2016/17:1188 av Solveig Zander (C),

2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),

2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),

2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L),

2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 9 och 15,

2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),

2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24,

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14 samt

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2.

Ställningstagande

Centerpartiet anser att det behövs en ny giv på arbetsmarknaden. Regeringens arbetsmarknadspolitik tar stora resurser i anspråk, samtidigt som effektiviteten sällan är tillfredsställande.

Centerpartiet står för en politik som skapar fler jobb i växande företag i hela landet. Bland annat vill vi ersätta stora delar av den arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning som i dag sker i Arbetsförmedlingens regi med lärlingsjobb, som kombinerar arbete med utbildning och handledning, ute i lokala företag. Lärlingsjobben bör rikta sig till hela arbetsmarknaden och behandla privata och offentliga arbetsgivare lika. De bör erbjudas till arbetslösa ungdomar, nyanlända samt långtidsarbetslösa i behov av omskolning eller återuppbyggnad av sin kompetens. Alla som behöver lära på jobbet för att komma in på svensk arbetsmarknad ska få den möjligheten. Centerpartiet har föreslagit att regeringen ska avskaffa traineejobb och att konceptet med yrkesintroduktionsanställning ska utvecklas till lärlingsjobb som görs tillgängliga för nyanlända och småföretag utan kollektivavtal. Mot denna bakgrund anser jag att regeringen bör vidta åtgärder för att öka möjligheterna till lärlingsjobb som även småföretag kan erbjuda.

6. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L) och
avslår motionerna
2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),
2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,
2016/17:1188 av Solveig Zander (C),
2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),
2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),
2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,
2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD)
yrkandena 9 och 15,
2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),
2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),
2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,
2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14 samt
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2.

Ställningstagande

Regeringens utbyggnad av olika arbetsmarknadspolitiska program bidrar främst till att den öppna arbetslösheten ersätts med en dold. Liberalerna motsätter sig till skillnad från utskottet den stora utbyggnad av arbetsmarknadspolitiska åtgärder som regeringen genomför.

Förordningen om stöd för yrkesintroduktionsanställningar ställer krav på att företag måste ha ”ett centralt kollektivavtal om yrkesintroduktion, eller ett hängavtal till ett sådant kollektivavtal”. Detta stänger effektivt ute småföretagare som inte har några anställda och därmed saknar kollektivavtal. Även när det gäller företag med anställda blir konsekvenserna problematiska. I kategorin småföretag (1–49 anställda) saknar 60 procent kollektivavtal. Att utestänga så många småföretag (270 000 företag har 1–49 anställda) från den positiva reformen med yrkesintroduktionsanställningar är tveksamt. Reformen fungerar främst som ett sätt att öka incitamentet för företag att teckna kollektivavtal. Jag anser att regeringen bör ta bort kravet på kollektivavtal i förordningen om yrkesintroduktionsanställningar.

7. Arbetsmarknadspolitiska program m.m., punkt 3 (KD)

av Désirée Pethrus (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 6, 12 och 14 samt
 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 22.2 och
 avslår motionerna
 2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M),
 2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2,
 2016/17:1188 av Solveig Zander (C),
 2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M),
 2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M),
 2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L),
 2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD)
 yrkandena 9 och 15,
 2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP),
 2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S),
 2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 1,
 2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) yrkande 4,
 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 och

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 22 och 24.

Ställningstagande

Regeringen tror att den kan nå EU:s lägsta arbetslöshet och klara integrationsutmaningen med massiva skattehöjningar på arbete och företagande. Kristdemokraterna vill däremot sänka trösklarna in på arbetsmarknaden.

Kristdemokraterna anser att regeringens aviserade krav på kollektivavtalsliknande villkor för nystartsjobben bör slopas. Med sådana krav inträder en prövningsinstans som medför mer byråkrati. Jag anser mot den bakgrunden att regeringen inte bör införa ett krav på kollektivavtalsliknande villkor för nystartsjobben.

Det finns i dag tre längre former av arbetspraktik i Arbetsförmedlingens program. Alliansregeringen föreslog redan i Ds 2014:29 att de tre praktikformerna skulle slås ihop till en i syfte att ge enklare handläggning och bättre individanpassning. Genom att slå ihop praktikformerna underlättas budgetplanering och uppföljning. Den främsta vinsten uppnås i kommunikationen med arbetsgivarna genom att utbudet av insatser blir mer översiktligt. Jag anser att regeringen bör slå ihop Arbetsförmedlingens tre former av arbetspraktik till en.

Kristdemokraterna vill även införa matchningsanställningar enligt den modell som presenterades i utredningen Matchningsanställningen – nya vägar till jobb (A 2014:D) Vi är övertygade om att detta är en bättre och mer ändamålsenlig modell än de extratjänster som regeringen väljer att satsa på. Jag anser att regeringen bör införa s.k. matchningsanställningar så att de kan vara på plats 2018.

Kristdemokraterna har varit positiva till regeringens nysatsning i början av 2016 på arbetsintegrerande sociala företag (ASF) och samordningen från både Arbetsmarknads- och Näringsdepartementet. Många ASF behöver stöd inte bara för att starta upp ett företag, utan längs vägen i företagandet. Definitionen av ASF behöver regleras i en särskild förordning, som det förordas i utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13); för att den särskilda metod för att få människor i arbete som finns inom ASF ska tydliggöras inte minst för att även kunna delta i offentliga upphandlingar av arbetsträning och rehabilitering. Jag anser att regeringen bör lägga fast definitionen av arbetsintegrerande sociala företag i en förordning.

8. Överutnyttjande av subventionerade anställningar, punkt 4 (V)

av Ali Esbati (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:1196 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 9–12.

Ställningstagande

Jag välkomnar det pågående utredningsarbete om subventionerade anställningar som utskottet hänvisar till. Jag menar dock att detta inte är tillräckligt och att ytterligare åtgärder behöver vidtas redan nu.

I betänkandet Det ska vara lätt att göra rätt (SOU 2014:16), konstateras att det finns verksamheter där samtliga anställda har någon form av arbetsgivarestöd genom Arbetsförmedlingen. Huvuddelen av de anställda är då anställda i form av nystartsjobb, en subventionerad anställning som riktas till personer som varit arbetslösa en längre tid. Anställningarna avslutas när stödperioden upphör, därefter anställs andra arbetslösa personer i nystartsjobb (SOU 2014:16 s. 213). Det är uppenbart att det här är fråga om ett överutnyttjande av subventionerade anställningar i syfte att hålla nere lönekostnaderna för företaget. Vid sidan av detta kan man konstatera att meningsfull handledning och uppföljning också blir svår eller omöjlig att genomföra. Sammantaget motverkas själva syftet med den subventionerade anställningen – att fungera som en väg in på arbetsmarknaden. Ett grundläggande problem i sammanhanget är att Arbetsförmedlingen inte gör någon arbetsmarknadspolitisk bedömning vid beslut om nystartsjobb, detta då förordningen om nystartsjobb inte omfattas av förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I praktiken kan därmed en arbetsgivare driva en verksamhet där merparten av de anställda har nystartsjobb. Det är en orimlig situation som måste förändras. Jag anser att regeringen bör införa en maxgräns för hur många eller hur stor andel anställda med subventionerad lön som en och samma arbetsgivare får ta emot.

Enligt förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten har Arbetsförmedlingen skyldighet att genomföra samråd med en facklig organisation inför varje enskild anvisning till en arbetsplatsförlagd insats. Genom samrådet kan fackliga representanter med god kännedom om den lokala arbetsmarknaden ge värdefull information för Arbetsförmedlingen inför beslut. Tyvärr tenderar handläggare inom myndigheten alltför ofta att låta bli att genomföra samrådet. Detta bekräftas av en stickprovskontroll av lönebidrag som Arbetsförmedlingen genomförde 2013, vilken redovisas i SOU 2014:16. Av närmare 800 granskade beslut om lönebidrag hade samråd med en facklig organisation endast skett i 50 procent av fallen (SOU 2014:16, s. 121). Vänsterpartiet anser att samrådsbestämmelsen måste respekteras och att den bör omfatta nystartsjobben. Fackets yttrande inför beslut om

arbetsplatsförlagda insatser är ett betydelsefullt underlag för Arbetsförmedlingens bedömning. Det säkerställer god kontroll och kvalitet i insatsen. Jag anser att regeringen bör förtydliga för Arbetsförmedlingen att myndigheten ska genomföra samråd med facklig organisation inför varje arbetsplatsförlagd anvisning, även vad gäller nystartsjobben.

Vänsterpartiet anser även att samrådet med facket ska ha stor betydelse för Arbetsförmedlingens beslut om arbetsplatsförlagd anvisning. De fackliga organisationerna har god kännedom om arbetsmarknaden och kan därmed bedöma lämpligheten i anvisningen. Fackets synpunkter bör alltid nogt övervägas. För att säkerställa att detta sker behövs kompetensutveckling inom Arbetsförmedlingen i syfte att tydliggöra vikten av att genomföra samråd med facket. Jag anser att regeringen bör förtydliga för Arbetsförmedlingen att den alltid nogt bör överväga den fackliga organisationens yttrande vid beslut om arbetsplatsförlagd anvisning.

Enligt sin instruktion ska Arbetsförmedlingen säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs. Av betänkandet SOU 2014:16 framgår att det finns betydande risker för felaktiga utbetalningar inom ramen för Arbetsförmedlingens verksamhet, bl.a. vad gäller ekonomiskt stöd till arbetsgivare. Enligt utredningen är den arbetsgivarkontroll som Arbetsförmedlingen gör inför beslut om ersättning till arbetsgivare och anordnare begränsad. Det saknas exempelvis en rutin för bedömning av arbetsgivarens och anordnarens förutsättningar och risk för överutnyttjande och konkurrenssnedvridning (SOU 2014:16 s. 223). Vänsterpartiet anser att Arbetsförmedlingens kontroll av arbetsgivare som tar emot subventioner bör skärpas i syfte att motverka felaktiga utbetalningar, oegentligheter och överutnyttjande. Arbetsförmedlingens rutiner kring för- och efterhandskontroller av arbetsgivare bör därför förtydligas. Arbetsgivare som beviljas någon form av stöd ska leva upp till de villkor som ställs. Jag anser att regeringen bör ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att tydliggöra sina rutiner vad gäller för- och efterhandskontroll av arbetsgivare som tar emot subventioner.

9. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (M)

av Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Niklas Wykman (M) och Erik Andersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 21 och avslår motionerna
2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 6,
2016/17:1328 av Stefan Nilsson (MP),
2016/17:1390 av Carina Herrstedt (SD),
2016/17:1894 av Krister Örnfjäder m.fl. (S),
2016/17:1976 av Staffan Danielsson (C),
2016/17:2096 av Maria Stockhaus (M),
2016/17:2131 av Hanna Westerén (S) och
2016/17:3094 av Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C).

Ställningstagande

Strukturella problem på den svenska arbetsmarknaden gör att grupper som står långt från arbetsmarknaden, bl.a. personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga, fortsatt har stora svårigheter att få ett jobb.

Samhall AB har en viktig uppgift att erbjuda sysselsättning åt de personer som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, som har allra svårast att få arbete. Flera granskningar av Samhall AB har visat att många anställda har potential att övergå till arbete på den reguljära arbetsmarknaden och också vill det. Eftersom en anställning hos Samhall AB är trygg och ibland även ger högre lön än genomsnittligt för liknande arbeten på den ordinarie arbetsmarknaden, blir många kvar även när arbetsförmågan har utvecklats och arbete på den reguljära arbetsmarknaden blivit möjligt. För att öka utflödet och ge fler möjlighet att få ta del av Samhalls AB:s unika kompetens bör det utredas om bolaget ska ges möjlighet att erbjuda tillfälliga anställningar inom ramen för grunduppdraget. Det skulle ge möjlighet att pröva individen i arbete och bedöma vilken långsiktig insats som är lämpligast, t.ex. en fortsatt fast anställning i bolaget eller annan insats på Arbetsförmedlingen. På så sätt skulle framförallt fler unga kunna ges stöd för att bli anställda hos en annan arbetsgivare, utan att försämra anställningstryggheten för dem som nu är anställda i Samhall AB.

Vi anser att regeringen bör pröva möjligheten för Samhall AB att erbjuda tillfälliga anställningar inom ramen för grunduppdraget.

10. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (SD)

av Magnus Persson (SD) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:1390 av Carina Herrstedt (SD) och
avslår motionerna
2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 6,
2016/17:1328 av Stefan Nilsson (MP),
2016/17:1894 av Krister Örnfjäder m.fl. (S),
2016/17:1976 av Staffan Danielsson (C),
2016/17:2096 av Maria Stockhaus (M),
2016/17:2131 av Hanna Westerén (S),
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 21 och
2016/17:3094 av Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C).

Ställningstagande

I Sverigedemokraternas budgetförslag för 2017 finns satsningar som bl.a. innebär ett utökat uppdrag åt Samhall AB i syfte att anställa fler personer och ett utökat anslag för lönebidrag.

Antalet arbetslösa som har nedsatt arbetsförmåga är stort. Såväl individ som samhälle skulle vinna på att individen kommer i arbete i stället för att gå arbetslös. Flexjobb är en anställningsform för den som har väsentligt eller permanent nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom och har funnits i Danmark sedan 1998 och där fungerat mycket väl. Vi är positiva att regeringen i höstas gav ett löfte om att införa flexjobb, och nu är det dags att regeringen tar steg för ett förverkligande.

Vi anser att regeringen bör se över möjligheterna för personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta arbeta enligt den danska modellen för flexjobb.

11. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (C)

av Annika Qarlsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 6 och
avslår motionerna
2016/17:1328 av Stefan Nilsson (MP),
2016/17:1390 av Carina Herrstedt (SD),
2016/17:1894 av Krister Örnfjäder m.fl. (S),
2016/17:1976 av Staffan Danielsson (C),

2016/17:2096 av Maria Stockhaus (M),
 2016/17:2131 av Hanna Westerén (S),
 2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 21 och
 2016/17:3094 av Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C).

Ställningstagande

Dagens arbetsmarknad stänger ute personer som inte är högpresterande. I Sverige i dag har vi en stor grupp av människor som varken är efterfrågade eller välkomna på arbetsmarknaden. För Centerpartiet är det en självklarhet att ta krafttag för att se till att jobben växer fram på bred front och att trösklarna in i arbete minskar. I hela Sverige och för alla grupper. Alla människor behövs, och alla jobb är viktiga. Centerpartiet vill stärka insatserna för att personer med funktionsnedsättning enklare ska få jobb och har i sitt budgetalternativ för 2017 föreslagit förändringar av de olika stöden till personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga.

Jag anser att regeringen bör se över hur stärkta insatser kan ge högre sysselsättning bland personer med funktionsnedsättning.

12. Ett förlängt arbetsliv, punkt 6 (M, C, L, KD)

av Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Niklas Wykman (M), Annika Qarllsson (C), Fredrik Malm (L), Désirée Pethrus (KD) och Erik Andersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2354 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) delyrkande 1 och avslår motion

2016/17:1422 av Lars-Arne Staxäng m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

I takt med att människor lever allt längre är det för många naturligt att jobba högre upp i åldrarna, såväl för lönen det ger som för att man trivs på en arbetsplats och för att man känner att man fortsatt kan göra en värdefull insats. Att fler äldre är kvar på arbetsmarknaden bidrar också till en högre tillväxt och till att finansiera välfärden. Möjligheterna att jobba längre bör omfatta så många som möjligt. Därför behöver vi stärka drivkrafterna för arbete högre upp i åldrarna, vi behöver se över möjligheterna till en anpassad arbetsmiljö och det behövs en väl fungerande arbetsmarknadspolitik som stärker

förutsättningarna för ett längre arbetsliv. För att orka jobba längre behöver det också bli lättare att byta karriär mitt i livet. Vi vill därför fortsätta arbetet med att ta fram reformer som på olika sätt uppmuntrar och underlättar detta. Samtidigt värnar vi och vill slå vakt om pensionsöverenskommelsen, varför reformer för att öka drivkrafterna för ett längre arbetsliv ska ses som ett komplement till Pensionsgruppens arbete.

Vi noterar att utskottet verkar vara tillfreds med regeringens arbete. Vår uppfattning är dock att regeringen inte har gjort eller gör tillräckligt för att fler ska kunna arbeta längre. Därmed kan vi inte hålla med utskottet om att det saknas behov av att vidta ytterligare åtgärder, utan vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som uppmuntrar och möjliggör för fler att arbeta längre.

13. Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning, punkt 7 (C)

av Annika Carlsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion
2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7 och
avslår motionerna
2016/17:324 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:631 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 1 och
2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16.

Ställningstagande

För att kunna möta utmaningen med de ökande sjuktalen krävs bl.a. en mer flexibel arbetsmarknad, där det ska bli enklare att gå från ett jobb till ett annat. Många gånger kan möjligheten att byta karriär eller att komma tillbaka till ett annat arbete vara direkt avgörande för att förhindra sjukskrivning eller möjliggöra en återgång i arbete efter sjukfrånvaro. För att stötta personer att gå från sjukskrivning till arbete är det därför viktigt att se över hur systemen för omställning kan fungera bättre. Jag anser att regeringen bör vidta åtgärder för att förbättra möjligheterna till omställning från ett arbete till ett annat genom en mer flexibel arbetsmarknad.

14. Omställning i arbetslivet och företagsnedläggning, punkt 7 (V)

av Ali Esbati (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och avslår motionerna

2016/17:324 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:631 av Berit Högman m.fl. (S) yrkande 1 och

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 7.

Ställningstagande

I dag är det billigare att lägga ned eller flytta verksamhet i Sverige än i många andra europeiska länder. Det ökar risken för att transnationella företag i högre grad väljer att flytta verksamhet från just Sverige. Företag som väljer att lägga ned eller flytta sin produktion utomlands för att maximera sin vinst bör tvingas att ta ett större socialt ansvar för att kompensera för omlokaliseringen. Många gånger drabbar en sådan nedläggning både individer och lokalsamhällen hårt. Jag anser att regeringen bör återkomma med förslag om hur företag ska finansiera sitt sociala ansvar i samband med utflyttning av produktion.

15. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (SD)

av Magnus Persson (SD) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 4 och 6 samt

avslår motionerna

2016/17:105 av Rasmus Ling (MP),

2016/17:365 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,

2016/17:1901 av Hanna Westerén (S),
2016/17:2085 av Edward Riedl (M) och
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 23.2.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna betraktar arbetslöshetsförsäkringen som en del av de grundläggande ekonomiska trygghetssystemen. Vi anser därmed att arbetslöshetsförsäkringen ska vara garanterad samtliga löntagare som uppfyller kvalificeringskraven för ersättning och att den ska vara fullt ut solidariskt finansierad via skatten. Vidare anser vi att en allmän obligatorisk arbetslöshetsförsäkring ska administreras av Försäkringskassan. Vi anser att regeringen snarast bör återkomma med förslag om att införa en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i enlighet med vad vi här anfört.

Vidare anser vi att det nuvarande regelverket för sökområdet för lämpligt arbete medför att människor på ett olyckligt sätt tvingas bort från hembygden. Detta är inte bara negativt för den enskilde, utan det riskerar också att slå sönder familjer och försvaga det civila samhället. Vi anser att det under en period om 100 dagar ska vara möjlighet att söka arbeten endast i sin hemregion och inom sitt kompetensområde, utan att detta medför inskränkningar i trygghetssystemen, dvs. enligt de regler som gällde under perioden 2001–2007. Vi noterar att den parlamentariska socialförsäkringsutredningen i sitt slutbetänkande föreslår att 100-dagarsregeln ska återinföras och påminner om att utskottet gjort ett tillkännagivande i frågan. Mot denna bakgrund anser vi att regeringen snarast bör vidta åtgärder för att återinföra den s.k. 100-dagarsregeln.

16. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (KD)

av Désirée Pethrus (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 23.2 och
avslår motionerna
2016/17:105 av Rasmus Ling (MP),
2016/17:365 av Rickard Nordin (C) yrkande 1,
2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C) yrkande 1,
2016/17:1901 av Hanna Westerén (S),
2016/17:2085 av Edward Riedl (M) och

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Inledningsvis vill jag poängtera att jag, till skillnad från utskottet, inte ser positivt på regeringens förslag om utökade möjligheter att få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen på deltid. Kristdemokraterna utvecklar sin inställning i denna fråga i sitt budgetalternativ för 2017.

Det finns stora nackdelar med att arbetslöshetsförsäkringen, till skillnad från andra trygghetsförsäkringar, inte är tillgänglig för alla. Eftersom alla arbetstagare är med och finansierar den största delen av försäkringen genom arbetsmarknadsavgiften bör alla också omfattas av ett standardskydd vid arbetslöshet. På samma premiss som vi har en allmän och obligatorisk sjukförsäkring bör vi ha en allmän och obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Kristdemokraterna vill även på sikt se att arbetslöshetsförsäkringens tak indexeras och att arbetsvillkoret ersätts med ett inkomstvillkor i nivå med vad som gäller då skyldighet att betala en avgift till arbetslöshetsförsäkringen infaller. Mot denna bakgrund anser jag att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en allmän och obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och att taket för ersättning indexeras samt att arbetsvillkoret ersätts med ett inkomstvillkor.

Särskilda yttranden

1. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (SD)

Magnus Persson (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Sverigedemokraterna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet. I motion 2016/17:2233 föreslås bl.a. att Arbetsförmedlingens åtgärder och program ersätts och öppnas upp för aktörer som privata, sociala och icke-vinstdrivande företag. Eftersom utskottet behandlar detta förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har vi inte möjlighet att i detta ärende reservera oss till förmån för förslaget. Vi står naturligtvis fast vid den uppfattning som Sverigedemokraterna framför i motionen och hänvisar till vårt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

2. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (C)

Annika Qarlsson (C) anför:

Centerpartiet har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet. I motion 2016/17:3465 föreslås bl.a. att en avveckling av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag påbörjas och att ansvaret för mottagandet på sikt ska återföras till kommunerna. Eftersom utskottet behandlar dessa förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslagen. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Centerpartiet framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

3. Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet, punkt 2 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Liberalerna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet. I motion 2016/17:3485 föreslås bl.a. att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form läggs ned. I stället bör det inrättas en ny myndighet med en mer avgränsad roll och med huvudsakligt fokus på de personer som står långt från arbetsmarknaden. Eftersom utskottet behandlar dessa förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

(bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslagen. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Liberalerna framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

4. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Liberalerna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. I motion 2016/17:3485 ställer sig Liberalerna positiva till regeringens förslag om ett höjt tak för lönebidragen, men vill minska antalet utvecklingsanställningar och antalet anställningar med lönebidrag. Eftersom utskottet behandlar dessa förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslagen. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Liberalerna framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

5. Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning, punkt 5 (KD)

Désirée Pethrus (KD) anför:

Kristdemokraterna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. I motion 2016/17:3349 anser Kristdemokraterna att regeringens förslag om ett höjt tak för lönebidrag är otillräckligt och förslår därför ytterligare medel för detta ändamål. Kristdemokraterna vill också satsa på fler utvecklingsanställningar. Eftersom utskottet behandlar dessa förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslagen. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Kristdemokraterna framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

6. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (M)

Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Niklas Wykman (M) och Erik Andersson (M) anför:

Moderaterna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om arbetslöshetsförsäkringen. I motion 2016/17:3077 anser Moderaterna att den ersättningsnivå i arbetslöshetsförsäkringen som regeringen beslutat om riskerar att förlänga arbetslöshetsperioderna. Moderaterna vill ha en tydligare arbetslinje och förslår därför bl.a. att taket i ersättningen sänks. Eftersom

utskottet behandlar detta förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har vi inte möjlighet att i detta ärende reservera oss till förmån för förslaget. Vi står naturligtvis fast vid den uppfattning som Moderaterna framför i motionen och hänvisar till vårt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

7. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (C)

Annika Qarlsson (C) anför:

Centerpartiet har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om arbetslöshetsförsäkringen. I motion 2016/17:3465 föreslås bl.a. en sänkning av ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen. Eftersom utskottet behandlar detta förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslaget. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Centerpartiet framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

8. Arbetslöshetsförsäkringen, punkt 8 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Liberalerna har under den allmänna motionstiden 2016 väckt förslag om arbetslöshetsförsäkringen. I motion 2016/17:3485 betonar Liberalerna arbetslöshetsförsäkringens funktion som en omställningsförsäkring och för att stärka arbetslinjen föreslås bl.a. att taket i ersättningen sänks. Eftersom utskottet behandlar detta förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (bet. 2016/17:AU2) har jag inte möjlighet att i detta ärende reservera mig till förmån för förslaget. Jag står naturligtvis fast vid den uppfattning som Liberalerna framför i motionen och hänvisar till mitt särskilda yttrande i nämnda betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 14:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:78 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att privatisera Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:105 av Rasmus Ling (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta del av erfarenheterna från våra grannländer som har kortare karens för a-kassa då arbetstagaren säger upp sig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:254 av Camilla Waltersson Grönvall och Sten Bergheden (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öppna upp för privata arbetsförmedlingar i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:314 av Per Lodenius m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur stärkta insatser kan ge högre sysselsättning bland personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:324 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler och bättre omställningsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:365 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över snedvridningarna i arbetslöshetsförsäkringarna för företagare och blivande företagare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:412 av Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildning och folkhögskolornas roll för en bättre fungerande arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:631 av Berit Högman m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att stärka trygghetssystemen inom arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:672 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för arbetslöshetskassorna att erbjuda sina medlemmar insatser som kan bidra till att förhindra att de blir arbetslösa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:808 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och konkurrensutsätta Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1177 av Solveig Zander (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för arbetslöshetskassorna att erbjuda sina medlemmar stöd och insatser i syfte att förebygga arbetslöshet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1186 av Solveig Zander och Anders Åkesson (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga regelverket så att egenanställda har rätt till a-kassa vid deltidslöshet på samma sätt som andra anställda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör informera arbetssökande om egenanställning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1188 av Solveig Zander (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en ”studiepeng” för att specialistutbilda efterfrågad kompetens i syfte att underlätta rekrytering och att förhindra arbetslöshet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1196 av Ali Esbati m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas en maxgräns för hur många eller hur stor andel anställda med subventionerad lön som en och samma arbetsgivare får ta emot, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förtydliga för Arbetsförmedlingen att myndigheten ska genomföra samråd med facklig organisation inför varje arbetsplatsförlagd anvisning, även vad gäller nystartsjobb, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förtydliga för Arbetsförmedlingen att den fackliga organisationens yttrande alltid noga bör övervägas i myndighetens beslut om arbetsplatsförlagd anvisning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att tydliggöra sina rutiner vad gäller för- och efterhandskontroll av arbetsgivare som tar emot subventioner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1328 av Stefan Nilsson (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade möjligheter att snabbt och enkelt få fungerande arbetshjälpmedel och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1390 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna för personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta arbeta enligt den danska modellen för flexjobb och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1422 av Lars-Arne Staxäng m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att förbättra äldres villkor och möjligheter på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1512 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om egenanställning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1517 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utreda en förändrad arbetsförmedling samt en jobbpeng och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1573 av Jörgen Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre rörlighet på arbetsmarknaden genom ökade möjligheter och incitament till vidareutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1592 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för möjligheten att driva alternativa arbetsförmedlingar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1737 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur företag ska finansiera sitt sociala ansvar i samband med utflyttning av produktion och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1894 av Krister Örnfjäder m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna så att arbetstagare får rätt till anställning med lönebidrag hos den egna arbetsgivaren, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1901 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade villkor i arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1911 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1976 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lönebidragen för funktionshindrade och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2085 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2093 av Said Abdu m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på kollektivavtal i förordningen om yrkesintroduktionsanställningar ska tas bort och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2096 av Maria Stockhaus (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inför en kommande reviderad strategi för funktionshinderspolitiken göra en översyn av de delar av strategin som rör arbetsmarknad för att ge fler människor med funktionsnedsättning fler och snabbare möjligheter att komma in på arbetsmarknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2131 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett tydligt funktionshindersperspektiv i arbetsmarknadspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2254 av Josef Fransson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett program för starta-eget-bidrag till yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2354 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD):

Del 1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som uppmuntrar och möjliggör för fler att arbeta längre och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser att stärka drivkrafterna för arbete högre upp i åldrarna.

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta ansvaret för a-kassan till Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 100-dagarsregeln i a-kassan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föreningsjobb och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa nystartsjobben och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2534 av Jabar Amin m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa friår och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2717 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera Arbetsförmedlingen och införa en jobbpeng och en avreglering på området som möjliggör för fler aktörer att förmedla jobb och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2755 av Pia Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektiva och snabba insatser för att matcha arbetsökande med lediga jobb och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsintegrerande sociala företag är en väg till egenförsörjning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2878 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillfällena på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheten till lärlingsjobb som även småföretag kan erbjuda och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheterna till omställning från ett arbete till ett annat bör förbättras genom en mer flexibel arbetsmarknad med bättre system för omställning samt att yrkeshögskolan blir mer flexibel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att reformera Arbetsförmedlingen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten för Samhall att erbjuda tillfälliga anställningar inom ramen för grunduppdraget och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett särskilt program på Arbetsförmedlingen för sociala företag och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett särskilt uppdrag bör ges till Arbetsförmedlingen att informera om möjligheten till egenanställningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3094 av Per Lodenius och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett tydligt funktionshinderperspektiv i Agenda 2030-arbetet för att nå sysselsättningsmålet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3338 av Sofia Fölster (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomgående reformera Arbetsförmedlingen under mandatperioden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en behovsprövad jobbpeng som arbetssökande kan använda hos valfri fristående arbetsförmedling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör övergå till att behovspröva jobbpeng för arbetssökande och lämna förmedlingen av jobb till fristående aktörer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna att konkurrensutsätta Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte kräva kollektivavtalsliknande villkor för nystartsjobben och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slå ihop de tre formerna av arbetspraktik och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finna en utformning för matchningsanställningar till 2018 och tillkännager detta för regeringen.
- 23.2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser utformningen av arbetslöshetsförsäkringen.

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

- 22.2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strategin för att utöka start och affärsutveckling för ASF utvecklas till ett permanent program, samt att definitionen av ASF läggs fast i en förordning och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser att definitionen läggs fast i en förordning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 33 kap. 28 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 kap.**28 §**

För den som får tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning och som får *en anställning med lönebidrag* eller hos Samhall Aktiebolag, som motsvarar den återstående arbetsförmågan, ska Försäkringskassan betala ersättning för kostnader för anställningen *enligt grunder som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer*.

För den som får tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning, och som får lönebidrag *för anställning* eller *får en anställning* hos Samhall Aktiebolag som motsvarar den återstående arbetsförmågan, ska Försäkringskassan betala ersättning för kostnader för anställningen. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådan ersättning.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. För anställningar med lönebidrag som har beslutats före ikraftträdandet gäller 33 kap. 28 § i den äldre lydelsen.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1982:80) om anställningsskydd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller arbetstagare i allmän eller enskild tjänst.

Från lagens tillämpning undantas dock

1. arbetstagare som med hänsyn till arbetsuppgifter och anställningsvillkor får anses ha företagsledande eller därmed jämförlig ställning,

2. arbetstagare som tillhör arbetsgivarens familj,

3. arbetstagare som är anställda för arbete i arbetsgivarens hushåll,

4. arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller *i utvecklingsanställning*, och

4. arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller *med lönebidrag för utveckling i anställning*, och

5. arbetstagare som är anställda i gymnasial lärlingsanställning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

2. För arbetstagare som har anställts i utvecklingsanställning före ikraftträdandet gäller 1 § i den äldre lydelsen.

¹ Senaste lydelse 2014:423.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:260) om offentlig anställning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Lagen gäller inte

1. statsråden, 2. riksdagens ombudsmän, 3. riksrevisorerna, 4. arbetstagare som är lokalanställda av svenska staten utomlands och som inte är svenska medborgare, 5. arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller <i>i utvecklingsanställning.</i>	5. arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller <i>med lönebidrag för utveckling i anställning.</i>

För justitiekanslern och justitieråden gäller bara 4 § om bedömningsgrunder vid anställning, 7–7 d §§ om bisysslor, 23–29 §§ om arbetskonflikter, 38 § om interimistiskt beslut och 42 § andra stycket om vissa undantag från lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. För arbetstagare som har anställts i utvecklingsanställning före ikraftträdandet gäller 3 § i den äldre lydelsen.

¹ Senaste lydelse 2010:1492.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program ska inte anses som arbetstagare om inte programmet gäller en anställning med anställningsstöd eller lönebidrag, skyddat arbete, *trygghetsanställning*, reguljärt arbete inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar eller en anställning med särskilt stöd för introduktion och uppföljning (SIUS).

Den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program ska inte anses som arbetstagare om inte programmet gäller

1. en anställning med anställningsstöd,
2. *en anställning med lönebidrag*,
3. skyddat arbete,
4. reguljärt arbete inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin,
5. *reguljärt arbete inom ramen för jobbgarantin för ungdomar*, eller
6. en anställning med särskilt stöd för introduktion och uppföljning (SIUS).

När ett program bedrivs på en arbetsplats ska den som tar del av programmet dock likställas med arbetstagare vid tillämpning av följande regler i arbetsmiljölagen (1977:1160):

- 2 kap. 1–9 §§ om arbetsmiljöns beskaffenhet,
- 3 kap. 1–4 och 6–13 §§ om allmänna skyldigheter,
- 4 kap. 1–4 och 8–10 §§ om bemyndiganden,
- 5 kap. 1 och 3 §§ om minderåriga,
- 7 kap. om tillsyn,
- 8 kap. om påföljder, och
- 9 kap. om överklagande.

Det som i arbetsmiljölagen sägs om arbetsgivare ska gälla den som har upplåtit en arbetsplats för programverksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. För anställningar med stödet trygghetsanställning som har beslutats före ikraftträdandet gäller 7 § i den äldre lydelsen.

¹ Senaste lydelse 2008:935.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2012:854) om uthyrning av arbetstagare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kravet på likabehandling i 6 § gäller inte arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller i *utvecklingsanställning*.

7 §

Kravet på likabehandling i 6 § gäller inte arbetstagare som är anställda med särskilt anställningsstöd, i skyddat arbete eller *med lönebidrag för utveckling i anställning*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. För arbetstagare som har anställts i utvecklingsanställning före ikraftträdandet gäller 7 § i den äldre lydelsen.